

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Creative ondernemingen (12)
Ulysses: headhunters nieuwe stijl

FiguranDten
Jeugdschrijfster Karla Stoefs
‘Letters en leestekens geven dromen vorm’

Jeugd en Poëzie valt in de prijzen

Ambulances met PIT
Snelle en Nederlandstalige medische hulp in de rand

Volkssterrenwacht MIRA

40 jaar in de sterrenhemel

Stil schimmenspel rond vliegtuiglawaai

Legt de uitspraak van de Brusselse rechtbank van eerste aanleg een nieuwe bom onder het dossier van de nachtvluchten? Het ziet er naar uit. Federaal minister van Mobiliteit Renaat Landuyt heeft weliswaar beroep aangetekend, maar met ingehouden adem wordt er uitgekeken naar begin mei, het moment dat er dwangsommen kunnen worden gevorderd.

TEKST Johan Cuppens | FOTO Patrick De Spiegelaere

Opeenvolgende rechterlijke uitspraken in het dossier rond de geluidsnormen voor Zaventem maken van federaal minister van Mobiliteit Landuyt een fel belaagd man. De rechtbank van eerste aanleg in Brussel velde begin februari een vonnis na een klacht van de actiegroep Air Libre Brussel. De uitspraak houdt in dat omwonenden van de luchthaven Brussels Airport (zoals de luchthaven in Zaventem voortaan officieel heet) de naleving van de Brusselse geluidsnormen kunnen eisen en dwangsommen kunnen vragen als die geluidsnormen worden geschonden. De vzw mag vanaf de derde maand na de betekening van het vonnis dwangsommen a rato van 5.000 euro per vastgestelde overtreding eisen.

Europese regels en dwangsommen

De uitspraak van de Brusselse rechter was een nieuwe opdoffer voor de minister van Mobiliteit die pas enkele weken eerder de wacht aangezegd had gekregen van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie in Luxemburg. Die had gezegd dat het Belgische KB uit 2002, dat bepaalt welke types vliegtuigen 's nachts mogen landen en opstijgen van op Zaventem, in strijd is met de Europese regels. Het arrest van het Hof wordt in de eerste maanden van dit jaar verwacht, maar doorgaans wijkt de uitspraak niet af van de vordering door de advocaat-generaal. Alhoewel het om een eerder formele kwestie gaat (toenmalig minister Isabelle Durant diende het KB een maand te laat in), liet minister Landuyt weten dat hij een procedure start om het KB aan te passen, maar dat hij de oorspronkelijke tekst liever niet intrekt om

niet de schijn te wekken dat sommige vliegtuigtypes niet meer welkom zouden zijn.

Bovendien volgde de uitspraak van de rechter in eerste aanleg kort na het arrest van het Hof van Cassatie. In een arrest verwierp het Hof het cassatieberoep van de Belgische Staat, luchthavenexploitant Biac en luchtverkeersleider Belgocontrol tegen een arrest van het Brusselse hof van beroep waarin de Belgische overheid verplicht werd tot een aanpassing van het spreidingsplan en een naleving van de Brusselse geluidsnormen op straffe van dwangsommen.

Mijnenveld

De opeenvolgende uitspraken van verschillende rechtscollèges zijn koren op de molen van belangengroepen en hardliners in de Franstalige Brusselse gemeenschap. FDF-voorzitter Olivier Mangain was er alleszins als de kippen bij om de Brusselse regering aan te porren 'haar verantwoordelijkheid te nemen'. Evelyne Huytebroeck, de Brusselse minister van Milieu, zei dat er nog voor de

federale verkiezingen een oplossing moet komen voor het probleem van de geluidsoverlast rond de luchthaven van Zaventem.

Deze uitspraken voeren de druk op en dreigen minister Landuyt in de hoek te drummen. Zijn aankondigingen na de diverse uitspraken illustreren hoe behoedzaam hij in dit mijnenveld moet opereren. Hij laat zich kennelijk niet opjagen, maar het is duidelijk dat de uitspraken zijn positie er niet makkelijker op maakt. In de praktijk verandert er voorlopig niets en blijft het afwachten of en wanneer het overlegcomité (met vertegenwoordigers van alle betrokken gewesten) tot sluitende afspraken kan komen. Het verleden stemt alvast niet hoopvol. Het dossier rond de geluidsnormen is illustratief voor de ingewikkelde bevoegdheidsverdeling in ons land. Na de komende federale verkiezingen zal het dossier ongetwijfeld deel uitmaken van het grote communautaire palaver dat al maanden wordt aangekondigd. Het schimmenspel rond het vliegtuiglawaai is intussen volop aan de gang. □

Nouvel épisode du feuilleton nuisances sonores

Un tribunal bruxellois a statué que les riverains de Brussels Airport sont en droit d'exiger le respect des normes bruxelloises en matière de nuisances sonores. A partir du mois de mai, le groupe d'action Bruxelles Air Libre Brussel pourra réclamer des astreintes de 5.000 euros par infraction constatée. Le Ministre de la Mobilité, Renaat Landuyt, a interjeté appel de cette décision. La Cour de Cassation avait auparavant rejeté le recours en cassation introduit par l'Etat belge, Biac et Belgocontrol contre un arrêt de la cour d'appel de Bruxelles obligeant l'autorité fédérale à respecter les normes sonores bruxelloises, sous peine d'astreintes. Le gouvernement bruxellois a préféré ne pas exiger d'astreintes pour l'instant afin de ne pas compromettre les négociations avec le pouvoir fédéral concernant l'aéroport.

inhoud

april 2007 | nr. 04

- 04 **Ambulances met PIT**
De medische hulpverlening in de rand evolueert in de goede richting. Wie in de buurt van Halle dringende medische hulp nodig heeft, wordt voortaan sneller en in het Nederlands geholpen. Bovendien garandeert de nieuwe vzw Medirand dat patiënten uit de rand in de Brusselse ziekenhuizen in het Nederlands worden behandeld.

- 12 **Jeugd en Poëzie valt in de prijzen**
Deze vereniging uit Merchtem kreeg op 5 februari de driejaarlijkse Cultuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap in de categorie *vrijwilliger*.

- 08 **Creatieve ondernemingen in de rand (12)**
Headhunterkantoor Ulysses jaagt op ervaren en talentrijke kandidaten voor bedrijven in de informatica- en telecommunicatiesector. An De Jonghe gunt ons een blik achter de schermen van een beroep waar nog altijd een zweem van geheimzinnigheid rond hangt.

- 22 **Stenen spreken (1)**
In deze nieuwe reeks belichten we de mooiste bekende én onbekende monumenten en erfgoedsites in de Vlaamse rand. Ook na Monumentenstrijd willen we iedereen overtuigen van de waarde van onze bouwkundige parels. We starten met de Herisem-molen in Alseberg.

- 10 **FiguranDten**
Jeugdschrijfster Karla Stoefs praat met RandKrant over haar jeugd in Wezembeek-Oppem, computeranalyse, de inspiratie voor haar boeken en haar 'super de sup' reis naar Suriname.

- 26 **Vier seizoenen natuur in de rand (4)**

- 29 **Volkssterrenwacht MIRA 40 jaar in de sterrenhemel**

en ook nog...

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 24 Zonder Omwegen
- 25 Van huizen en tuinen
- 28 RestauranDt
- 30 Tussen hemel en aarde
- 32 Gemengde Gevoelens

'Eén op de vijf geflitste wagens heeft buitenlandse nummerplaat.'

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 176.000 exemplaren ten behoeve van de bewoners van de Vlaamse rand rond Brussel en is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Eindredactie** Jansen & Janssen, Geert Selleslach en Marjan Van Hecke | **Coördinatie** Marjan Van Hecke | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Patrick De Spiegelaere, Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Illustratie** Floris De Smedt | **Druk** A. De Cuyper-Robberecht, Zele | **Redactieadres** Witherendreef 1, 3090 Jezus-eik/Overijse, tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Randuit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Snelle en Nederlandstalige medische hulp in de rand

Ambulances met PIT

Wie in de buurt van Halle dringende medische hulp nodig heeft, wordt voortaan sneller en in het Nederlands geholpen. Het Sint-Mariaziekenhuis stuurt nu immers het Paramedisch Interventieteam (PIT) uit. Bovendien garandeert de nieuwe vzw Medirand dat patiënten uit de rand in de Brusselse ziekenhuizen in het Nederlands worden behandeld.

TEKST Marleen Teugels | FOTO'S Filip Claessens

Het gebrek aan een Nederlandstalige MUG of Medische Urgentiegroep heeft in het verleden in Zuidwest-Brabant slachtoffers gemaakt', zegt Vlaams volksvertegenwoordiger Mark Demesmaeker. 'Nederlandsonkundig MUG-personeel begreep straatnamen soms verkeerd en kon niet communiceren met de slachtoffers. Zo had de MUG van Tubize in augustus 2004 maar liefst veertig minuten nodig om de Philipskouter in Sint-Pieters-Kapelle te vinden: ze waren op zoek naar de Kouter in Herne. Door die laattijdige interventie kwam een vrouw om het leven. De dochter van die vrouw durfde nadien de 100 niet te bellen toen ook haar vader onwel werd, uit angst dat er opnieuw een Franstalige MUG zou opdagen. Ze heeft haar vader zelf naar Aalst gebracht. Bij zijn aankomst is hij overleden.'

In theorie zou een MUG vanuit het Sint-Mariaziekenhuis in Halle de Zennevallei en een deel van het Pajottenland kunnen bedienen. Er werd twintig jaar actie voor gevoerd. In 2000 richtte het ziekenhuis een MUG-dienst op, maar die werd al snel afge-

voerd wegens 'onbetaalbaar'. 'We hadden toen net een nieuw ziekenhuis gebouwd', zegt directeur Jef Jonckheere. 'De MUG was financieel niet haalbaar.' Nochtans zijn er in heel Vlaanderen 81 MUG's actief. De betrokken ziekenhuizen krijgen daarvoor een flinke tegemoetkoming van de overheid.

Geen MUG, wel PIT

Even leek het tij te keren. Na de mislukte poging tot splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde werd de MUG in Halle ingeschreven in het jongste Vlaamse regeerakkoord. De concrete uitvoering is er echter nooit gekomen. De vorige Vlaamse regering had het maximale aantal MUG-diensten immers op 81 vastgelegd. Federaal minister van Volksgezondheid Rudy Demotte en Vlaams minister van Welzijn Inge Vervotte vonden echter een oplossing: het Paramedisch Interventieteam of PIT kan de grootste nood lenigen. Het rijdt sinds oktober uit vanuit het ziekenhuis van Halle.

In tegenstelling tot een MUG heeft een PIT geen interventiearts aan boord, maar wel een ambulancier en een verpleegkundige die specifiek voor crisisinterventies is opgeleid.

Hij of zij staat via de radio permanent in contact met de interventiearts van de urgentiedienst in het ziekenhuis. Bij aankomst kan de verpleegkundige op basis van de geschreven *standing orders* meteen eerste hulp bieden en de nodige medische handelingen en tests uitvoeren terwijl de ambulance naar het ziekenhuis rijdt. Zo kan er een electrocardiogram worden genomen en via een gsm naar het ziekenhuis worden doorgestuurd. Het PIT heeft wel zijn snelheid voor op een MUG. MUG's zijn immers gewone auto's en moeten dus telkens een ambulance optrommelen.

Spoedcursus Nederlands

Het PIT uit Halle zal nu sneller ter plaatse zijn dan een MUG uit Tubize of Anderlecht. Het PIT kan 90 procent van de noodgevallen aan. In een beperkt aantal zeer levensbedreigende situaties kan er nog een MUG nodig zijn en kunnen er dus nog taalproblemen voorkomen.

Het Anderlechtse Erasmusziekenhuis is inmiddels wel met een inhaaloperatie Nederlands begonnen. 'Het personeel van de MUG's en de urgentiedienst krijgt nu al een jaar Nederlandse les, voornamelijk het medische jargon dat we

nodig hebben', zegt Patrick Ryckmans, zorgcircuitmanager bij Erasmus. 'De lessen worden in het ziekenhuis gegeven in samenwerking met het Huis van het Nederlands. We werven ook zoveel mogelijk tweetalige mensen aan. We hebben zeer goed begrepen dat de kennis van het Nederlands in die diensten van het grootste belang is.' Of die taalkennis volstaat, is niet zeker. 'Sommige ouderen bijvoorbeeld spreken alleen dialect', zegt dr. Johan Luyckfasseel uit Lot. 'Als de MUG uitrukt, zijn de patiënten in veel gevallen bewusteloos', nuanceert geneesheerspecialist in urgentiegeneeskunde André Van Tichelen van het Halse Sint-Mariaziekenhuis. 'Zelfs subtiele taalnuances zijn in crisissituaties van levensbelang', reageert orthopedisch chirurg dr. Mark Bosquet van het Sint-Elisabethziekenhuis in Ukkel. 'Ik heb meegemaakt dat een bewusteloze man bijkwam en zei dat hij moest *kotsen*. De Franstalige medewerkers van de urgentiedienst kenden alleen het woord *braken*. Zo'n situatie is levensgevaarlijk. Gelukkig begreep ik de man en kon ik hem op zijn zij leggen.'

Buitenlandse succesverhalen

Het PIT in Halle is een van de zes experimentele PIT-diensten in België. Als het project succesvol is, wil minister Demotte ook in de rest van het land PIT-diensten uitbouwen, waardoor het aantal duurdere MUG's kan dalen. De minister inspireert zich voor zijn initiatief op de succesvolle inzet van PIT-diensten in het buitenland. Sommige landen werken zelfs uitsluitend met PIT's. Het is de vraag of de speciaal getrainde Belgische verpleegkundigen vergeleken kunnen worden met het hooggeschoolde ambulancepersoneel in het buitenland. Nederlandse ambulanceverpleegkundigen hebben volgens de Nederlandse vakjournalist Rudgeri de Kort vaak zeven jaar opleiding en een jaar stage genoten. In het Verenigd Koninkrijk rijden hypergespecialiseerde *Emergency Medical Technicians* met de ambulances mee.

Voorts heeft ons totaal versnipperde landschap van spoedgevallendiensten nood aan een globale aanpak. Ook het samenspel tussen de PIT-verpleegkundige en de huisarts zou tot problemen kunnen leiden. De stem van de huisarts weegt zwaarder door dan die van de verpleegkundige die de *standing orders* van de urgentiearts van het ziekenhuis moet respecteren. Een mogelijk ander heikel punt is de uitbreiding van de regio die het PIT moet bedienen, van groot-Halle naar Herne

en Galmaarden. Jef Jonckheere: 'Als er dan op twee plaatsen tegelijk een interventie moet gebeuren, zal men misschien terug vaker een beroep moeten doen op de MUG.'

Zorgnet in de rand

Dat de medische hulpverlening in de randgemeenten in de goede richting evolueert, blijkt ook op een andere manier. Zopas trok minister Frank Vandenbroucke, bevoegd voor de Vlaamse rand, ongeveer 70.000 euro uit om Zorgnet uit te breiden naar de rand. Zorgnet is een virtueel netwerk van hulpverleners, artsen en instellingen dat moet garanderen dat Nederlandstalige patiënten uit Brussel hun medisch traject in hun eigen taal kunnen doorlopen. Zorgnet creëert voor een aantal medische situaties volledige *zorgpaden*

Het PIT kan 90 procent van de noodgevallen aan, maar in een aantal situaties blijft er een MUG nodig.

die integraal worden ingevuld met hulpverleners die voldoende Nederlands spreken. Het eerste zorgpad, een orthopedisch zorgpad voor knie- en heupprotheses, is alvast

operationeel. Het tweede zorgpad, de begeleiding van zwangerschap en bevalling, zou operationeel moeten zijn in de tweede helft van het jaar. Vervolgens komen er zorgpaden voor veel voorkomende ziekten zoals kanker of hartfalen. De huisarts is de centrale coach in het concept.

Omdat artsen in de rand patiënten moeten doorverwijzen naar Brusselse ziekenhuizen was er een uitbreiding van Zorgnet naar de rand nodig. Voortaan kunnen ook huisartsen in de 19 randgemeenten de zorgpaden van Zorgnet voor hun patiënten gebruiken. Zorgnet sloot samenwerkingsakkoorden met vier Brusselse ziekenhuizen: Sint-Michiels, Sint-Pieter, Sint-Elisabeth en het Academische Ziekenhuis van de vub in Jette. Er zijn ook gesprekken met andere Brusselse ziekenhuizen.

Zorgnet lijkt alvast een boost te geven aan het Nederlands in de Brusselse ziekenhuiswereld. Instellingen zonder Nederlandstalig personeel zullen immers minder patiënten over de vloer krijgen. Een belangrijke motor van Zorgnet in de rand is de pas opgerichte vzw Medirand, die alle artsenkringen uit de rand groepeerd en een overlegplatform en spreekbuis is van meer dan 400 huisartsen. Medirand is sterk genoeg om eisen af te dwingen en zal nauw blijven samenwerken met het Brusselse Zorgnet. □

Aide médicale urgente et néerlandophone dans le Vlaamse rand

Les habitants de la région de Halle qui ont besoin d'une aide médicale urgente, seront bientôt servis plus vite et en néerlandais. En effet, l'hôpital Sint-Maria enverra désormais le PIT (équipe paramédicale d'intervention), ambulance avec à son bord un ambulancier et un infirmier formés spécifiquement pour des interventions de crise. De plus, le ministre Frank Vandenbroucke a libéré un montant de quelque 70.000 euros en vue de l'extension du Zorgnet vers le Vlaamse rand. La nouvelle asbl Medirand doit veiller à ce que les patients du Vlaamse rand soient assistés en néerlandais dans les hôpitaux bruxellois.

Van Asse tot Zaventem

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Restauratie in zicht

BEERSEL De restauratie van het Kasteel van Beersel zal wellicht nog dit jaar van start kunnen gaan. Na de provincie Vlaams-Brabant komt nu ook de Vlaamse overheid met geld over de brug. 'We krijgen subsidies voor 2007', zegt architect Karel Breda. 'Rond Pasen zal het subsidiedossier helemaal afgerond zijn zodat we nog voor het bouwverlof een aanbesteding kunnen uitschrijven. Als alles vlot verloopt, moeten de werkzaamheden tegen het einde van dit jaar kunnen starten.' In een eerste fase worden de funde-

ringen aangepakt en komt er een uitgebreid archeologisch onderzoek van de slotgracht van de middeleeuwse waterburcht in Beersel. 'Eerdere proefboringen doen ons vermoeden dat we daar heel interessant materiaal uit het verleden zullen aantreffen', aldus Karel Breda. 'Eens de eerste fase van de restauratie achter de rug is, willen we zo snel mogelijk met de tweede starten. Dan komen de gevels, het dak en de binnenkoer aan de beurt.'

TD

Nederlands leren in de winkel

RAND Zowat 160 handelaars uit de Vlaamse rand werken al mee aan de actie *Oefen hier je Nederlands* van de provincie Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand'. De campagne wil anderstaligen de kans geven om hun Nederlands in het dagelijkse leven te oefenen en tegelijk handelaars sensibiliseren om niet meteen op een andere taal over te schakelen. 'In alle gemeenten van de Vlaamse rand zoeken we handelaars die een oefenplaats willen bieden voor anderstaligen die Nederlands leren', legt Karen Stals van vzw 'de Rand' uit. 'Telkens een anderstalige zijn of haar Nederlands oefent in een handelszaak ontvangt hij of zij een stempel op een speciale spaarkaart. Elke deelnemende handelaar en anderstalige klant maakt zo kans op een luxeweekend ergens in Vlaanderen.'

TD

Handelaars die nog willen meedoen, kunnen zich inschrijven op de website van de actie www.oefenhierjenederlands.be of via e-mail: info@oefenhierjenederlands.be

Burgemeesters eisen splitsing Brussel-Halle-Vilvoorde

RAND De burgemeesters van Halle-Vilvoorde roepen alle Vlaamse gemeenten op om hen te steunen in hun eis tot splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. 'De federale verkiezingen van 10 juni zijn ongrondwettelijk doordat de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde nog steeds niet is gesplitst. Daarom overwegen we juridische acties tegen de federale overheid. Zij brengt ons in een heel moeilijke situatie aangezien van ons wordt verwacht dat we op 10 juni verkiezingen organiseren in een kieskring die door de Raad van State is vernietigd', zegt Lieve Van

Linthout, burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw. 'Om de hogere overheden ervan te overtuigen dat niet alleen de gemeenten van Halle-Vilvoorde de kieskring eindelijk gesplitst willen zien, hebben we onze collega-burgemeesters uit heel Vlaanderen aangesproken. We hebben hen een brief gestuurd waarin we hen vragen om een motie goed te keuren waarin de onmiddellijke splitsing wordt geëist. We verwachten dat heel wat Vlaamse gemeenten ons zullen steunen', aldus Van Linthout.

TD

Oefen je Nederlands bij de deelnemende handelaars in je strook. Neem daar een spaarkaart en maak kans op een luxeweekend voor 2 personen in Vlaanderen.

Voor meer informatie over deze actie, surf naar www.oefenhierjeNederlands.be

Bosreservaten genoemd naar houtvester

© PDS

HOEILAART Vlaams minister van Leefmilieu Kris Peeters heeft onlangs beslist dat de bosreservaten Harras en Kersselaerspleyn in het Zoniënwood voortaan Bosre-

servaat Joseph Zwaenepoel zullen heten. Hierdoor krijgt de gepensioneerde houtvester van de overheid eeuwige erkenning voor zijn rebelse aanpak jaren geleden. Toen een storm in 1983 in het Zoniënwood tientallen prachtige beuken tegen de grond sloeg, besloot hij om de bomen gewoon te laten liggen en de natuur in die delen van het bos haar gang te laten gaan. Tegen alle overheidsregels in deed hij op die manier twee bosreservaten ontstaan. De dode bomen in de reservaten zijn sindsdien de biotoop van tientallen planten- en diersoorten die voordien in het Zoniënwood niet voorkwamen en die de belangstelling van wetenschappers uit het hele land hebben gewekt.

WF

Scouts kamperen rond Brussel

RAND Op 27, 28 en 29 april zullen her en der in de Vlaamse rand groepjes scouts kamperen. Aan de vooravond van het grote slotfeest in Brussel ter gelegenheid van 100 jaar scouting, organiseren Fos Open Scouting en Scouts en Gidsen Vlaanderen dertien *Kampen rond Brussel*. De oudste leden en hun leiding zullen spelen en overnachten in onder meer het Ruusbroecpark in Hoeilaart,

het Domein Drie Fonteynen in Vilvoorde, het Bloso-domein in Hofstade, het PIVO in Asse en in Ternat. Op zondag trekken de kampeerders naar de hoofdstad om deel te nemen aan de activiteiten en te genieten van de slotshow in het Koning Boudewijnstadion.

TD

Meer informatie over *Kampen rond Brussel* vindt u op www.scouting2007.be.

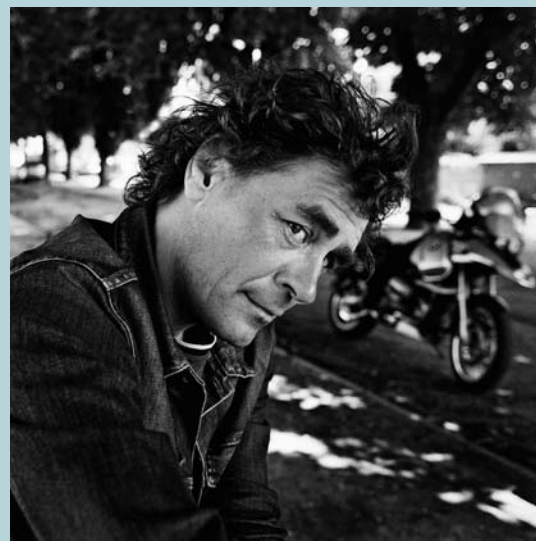
ZAVO leidt vliegtuigtechnici op

ZAVENTEM Volgend schooljaar start het Zaventems Vrij Onderwijs (ZAVO), in samenwerking met luchtvaartmaatschappij Brussels Airlines, met een opleiding tot vliegtuigtechnicus. Het ZAVO zal daarmee de eerste Vlaams-Brabantse school zijn die die studierichting in het technisch onderwijs aanbiedt. Brussels Airlines stelt een hangar ter beschikking waar de leerlingen hun praktijkopleiding zullen krijgen en zal de leerkrachten van het ZAVO de no-

dige raad geven. De leerlingen zullen als enigen in ons land een B1-diploma kunnen halen. Dat houdt in dat ze niet alleen aan vliegtuigen mogen sleutelen, maar dat ze ook de bevoegdheid krijgen om ze luchtwaardig te verklaren. Aan belangstelling is er geen gebrek. Maximaal zestien leerlingen zullen aan de opleiding mogen beginnen.

TD

Meer informatie vindt u op www.zavo.be.

Hommage aan Patrick De Spiegelaere (1961-2007)

Vrijdag 2 maart. Zoals altijd was persfotograaf Patrick De Spiegelaere heel vroeg, om vijf uur, uit de veren. Naar dagelijkse gewoonte zou hij eerst de foto's afwerken die hij de dag voordien had gemaakt. Ook een foto voor RandKrant stond op zijn programma. Sinds het eerste nummer van RandKrant heeft Patrick bijna alle covers en portretten voor de reeks FiguranDten gemaakt. Al tien jaar was hij één van de pijlers van het blad, zoals hij ook huisfotograaf was van Knack, De Morgen en Vacature. Die vrijdag zou hij de coverfoto voor het aprilnummer van RandKrant maken. Het plan was in Halle een ambulance te fotograferen die uit het ziekenhuis weggrijdt. Niet simpel, maar bij Patrick waren ook lastige opdrachten in goede handen. Zoals hij zelf geruststellend zei, bij hem kon je op je twee oortjes slapen.

Patrick was een grote kwajongen met ogen die in je ziel konden kijken. Hij was een schalkse krullenman die met brede glimlach mensen op hun gemak kon stellen. De eeuwige voyeur die heel onopvallend aan de zijlijn bleef gadeslaan tot hij het juiste moment kon vatten. Patrick zag wat niemand zag.

Toen ik lang geleden voor het eerst met Patrick op stap ging, was het wennen. We gingen op reportage in een rusthuis. Terwijl ik met de bewoners gesprekken voerde, paste Patrick zijn grote verdwijntruc toe. De hele namiddag was hij nergens te bespeuren. Maar toen we naar huis reden, had hij prachtige beelden klaar. Patrick had de bewoners perfect op hun gemak weten te stellen. Zijn grote verdwijntruc heeft hij later meermaals overgedaan. De beelden waren altijd af. Patrick heeft de journalistieke fotografie in Vlaanderen op hoog niveau gebracht.

Die vrijdag was afgesproken dat we telefonisch over de ambulance overleg zouden plegen. Anders dan verwacht, kreeg ik die dag van Patrick geen telefoontje. In de voormiddag hoorde ik dat hij zelf met een ambulance was afgevoerd met een herseninfarct. 'Patrick is dood', zegt de hoofdredactrice van Vacature 's avonds rond de zessen. De hersenbloeding was massief. De coma was zo diep dat hij niet meer kon ontwaken.

'Vertrek gerust en slaap op uw twee oortjes', schreef Patrick toen ik onlangs voor het werk naar het buitenland moest. Deze keer heeft hij zijn grote verdwijntruc wel zeer radicaal toegepast.

Marleen Teugels

Ulysses: headhunters nieuwe stijl

Ulysses uit Dilbeek is een headhunterkantoor dat jaagt op ervaren, ambitieuze en talentrijke kandidaten, maar alleen voor bedrijven in de informatica- en telecommunicatiesector. Het bedrijf ontdekte – en vulde – meer dan één gat in de markt en groeide op zeven jaar tijd van twee tot zestien personeelsleden.

TEKST Gerard Hautekeur | FOTO'S Filip Claessens

An De Jonghe, medeoprichter en chief executive officer (CEO) van Ulysses, publiceerde recent een boek over headhunters. Daarin gunt ze de lezer een blik achter de schermen van een beroep waar nog altijd een zweem van geheimzinnigheid rond hangt. Als een van de zeldzame topvrouwen in haar sector, breekt ze een lans voor creativiteit en innovatie.

Specialiseren en innoveren

'De eerste generatie headhunters waren generalisten', zegt An De Jonghe. 'Ze gingen in op de meest uiteenlopende vragen en zochten de meest geknipte man of vrouw voor bedrijven in erg verschillende sectoren. Tegenwoordig is er veel meer specialisatie, en daar pleit ik ook voor in mijn boek. Zelf sta ik als consultant tien jaar in de sector van informatica en telecommunicatie. Die specialisatie is een belangrijke verklaring voor ons succes. Tot de crisis in 2000 ging het de meeste ICT-ondernemingen voor de wind; nadien volgden vier magere jaren. Daardoor begonnen ICT-bedrijven voor de hogere functies veel meer belang te hechten aan een degelijke personeelsrekrutering. Ulysses koos heel bewust voor die niche in de markt. Als gespecialiseerd kantoor kun je veel beter ingaan op de specifieke noden van de opdrachtgever.'

Volgens An De Jonghe is Ulysses zo sterk gegroeid door continu en soepel in te spelen op nieuwe noden van de markt. Zo was Ulysses het eerste kantoor in België dat *contingency* heeft ingevoerd. '*Contingency* houdt in dat we niet wachten op een vacature bij een klant, maar dat we zelf aan onze

klanten mogelijk interessante medewerkers voorstellen. Een gloednieuwe dienst is de begeleiding bij fusies en overnames, specifiek voor het aspect human resources. We merkten dat bedrijven soms veel geld op tafel leggen voor een overname of fusie, maar nadien opgescheept zitten met een lege doos

'Diversiteit is een voorwaarde voor creativiteit. Onze consultants hebben uiteenlopende diploma's en achtergronden en één op twee is een vrouw.'

omdat veel werknemers afhaken of vertrekken. Daarom maken we nu vóór de fusie een doorlichting van de werknemers en begeleiden we de overgenomen werknemers na de fusie in het nieuwe bedrijf. Nog iets nieuws is de *Blitz Rekrutering*. Sommige klanten willen op heel korte tijd verschillende vacatures invullen. Dan mobiliseren wij ons hele team om gedurende verschillende uren samen te werken en zo sneller resultaten te boeken.'

In de schoenen van de klant

Nog een innovatie van Ulysses zijn de *competentiecenters* waarbinnen iedereen zich kan specialiseren in een bepaald domein. 'Het is belangrijk dat je je telkens opnieuw volledig probeert in te leven in de situatie van de klant. Stel dat een hotel personeel zoekt, dan moet je uitgaan van de interne organisatiestructuur van dat hotel. Je gaat met andere woorden in de schoenen staan van de afdeling onthaal, restauratie of public relations van het hotel. Tot slot, en dat is ook vernieuwend, hebben we vorig jaar een adviesraad opgericht. Die bestaat uit externen die geen

aandelen hebben in de zaak en ook niet door ons worden betaald. Het is een groep van wijzen die ons adviseert en drie tot vier keer per jaar vooraf vastgestelde programmapunten bespreekt met het managementteam. Dankzij dergelijke innovatieve activiteiten slagen we erin meer opdrachten en klanten te werven. Ook een toenemend aantal kandidaten doet een beroep op onze diensten: we hebben nu ongeveer 19.000 kandidaten in onze databank.'

Onder de opdrachtgevers van Ulysses vind je grote bedrijven in de informatica en telecommunicatie, maar ook kleinere ondernemingen die op zoek zijn naar technici, verkopers of mensen voor managementfuncties. 'Recent huurde zelfs een eenmansbedrijf ons in', zegt An. 'De bedrijfsleidster wilde geen enkel risico nemen bij de aanwerving

van haar eerste personeelslid en zelf kon ze te weinig tijd uittrekken voor de selectie van kandidaten. De opdrachten uit de informatica en telecommunicatie zijn goed voor ongeveer 90 procent van onze omzet. Het gros van onze klanten komt uit Zaventem en Brussel, waar zich heel veel ICT-bedrijven hebben gevestigd, maar we krijgen ook steeds meer opdrachten uit andere Vlaamse en Waalse steden. Als Vlaams bureau hebben we bovendien makkelijk toegang tot de Nederlandse markt. Nu al trekken we geregeld de Nederlandse grens over om er kandidaten te werven voor onze opdrachtgevers. Gelet op de groeiende belangstelling uit Nederland openden we begin 2007 een nieuw kantoor in Antwerpen, dat wordt geleid door een Nederlandse.'

Diversiteit troef

An De Jonghe beschouwt diversiteit als een voorwaarde voor de creativiteit van een onderneming. 'In de headhunterkantoren van de oude stempel waren de personeelsleden nagenoeg allemaal psychologen tussen 30 en

An De Jonghe

45 jaar, met dezelfde achtergrond. Bij ons is verscheidenheid troef. Onze consultants hebben uiteenlopende diploma's: politieke en sociale wetenschappen, economie, taalwetenschappen, hotelmanagement.'

Voorts werken er niet alleen Vlamingen maar ook Walen, Brusselaars en zelfs een Duitstalige Belg. 'Als je kijkt naar onze stagiairs, dan is er nog meer verscheidenheid. Zo heeft hier een Albanees zes maanden stage gelopen en een erkende vluchteling uit Afghanistan heeft bij ons, via de VDAB, zijn eerste werkervaring opgedaan. De aanwezigheid van studenten en stagiairs zorgt voor een toffe sfeer in de onderneming. Jongeren stellen een aantal vanzelfsprekendheden in vraag.'

De diversiteit bij Ulysses blijkt ook uit het feit dat een op twee personeelsleden een vrouw is. Een stokpaardje van An De Jonghe. 'In de ICT zijn vrouwen sterk ondervertegenwoordigd: ze maken amper drie procent uit. De vrouwelijke CEO's binnen de ICT-sector zijn op één hand te tellen. Bij Ulysses ijver ik ervoor dat vrouwen doorstromen naar managementfuncties. Als headhunterbureau brengen we onze klanten zowel met mannelijke als vrouwelijke kandidaten in contact. Bepaalde bedrijfsleiders weten intussen dat dat voor ons een bijzonder aandachtspunt is en bellen ons als ze op zoek zijn naar vrouwelijke kandidaten.'

Werken voor het team

'Dankzij de diversiteit in ons eigen personeelsbestand kunnen we vlot inspelen op de meest uiteenlopende vragen van de klant. Die krijgt de consultant toegewezen die zich het best kan inleven in zijn leefwereld. Niet het diploma geeft bij onze aanwervingen de doorslag, maar wel de mate waarin een kandidaat in staat is om zich aan te passen aan een volledig nieuwe werksituatie. De diversiteit van ons personeelsbestand voorkomt een hokjesmentaliteit en bevordert het teamwerk. Bij het screenen van een kandidaat kan het bijvoorbeeld gebeuren dat die persoon niet is wat die bepaalde klant zoekt, maar de-

zelfde kandidaat kan wel beantwoorden aan een profiel waar iemand anders uit het team naar op zoek is. Zo schep je een meerwaarde als team. Onze mensen moeten niet enkel met hun eigen ding bezig zijn, ze moeten zich ook verantwoordelijk voelen voor het geheel. Overigens werven wij zelf pas een nieuw personeelslid aan als alle leden van ons team ermee instemmen.' □

Info

Het boek *Headhunters* van An De Jonghe is uitgegeven bij Sillas. Meer informatie vindt u op www.ulysses-consulting.com

The headhunting firm Ulysses is hunting for talented people

The Dilbeek-based headhunting firm Ulysses is hunting for experienced, ambitious and talented people to take up appointments in computer and telecommunication companies. An De Jonghe, Ulysses co-founder and chief executive officer, recently published a book about headhunters and is keen to promote innovative initiatives in the corporate environment. Ulysses was the first Belgian agency to decide that instead of waiting for a customer to announce a vacancy it would take it upon itself to recommend high-calibre staff to companies. Ulysses also lends support to businesses in the context of mergers or takeovers, while helping customers to fill various vacancies within a short space of time. 'It is vital in each case to project yourself into the customer's situation. You literally have to stand in the shoes of the department concerned.'

Jeugdschrijfster Karla Stoefs

Letters en leestekens geven

Karla Stoefs uit Wezembeek-
Oppem werkte twintig jaar als
computeranaliste, voor ze haar
leven omgooide en jeugdauteur
werd. *In het donker*, haar vierde
boek, ligt sinds februari in de
boekhandel. 'Tegen de zomer
volgt een leesboek voor kinderen
vanaf tien jaar en op het einde van
het jaar een romantisch sprookje.'

De schrijfster zit niet stil.

TEKST Ines Minten | FOTO Patrick De Spiegelaere

Karla Stoefs is niet zo'n auteur die al van jongs af verhalen of gedichtjes zat te pennen. 'Er was altijd wel een stemmetje dat zei dat ik beter iets anders zou gaan doen.' Drie jaar geleden heeft Karla Stoefs uiteindelijk naar dat stemmetje geluisterd en ruilde ze de wiskundige formules in voor letters en leestekens.

Creatieve drang

Toen Karla Stoefs een studierichting moest kiezen, stond haar hoofd eigenlijk helemaal niet naar wiskunde, computers en economie. 'Maar mijn vader was erg bekommerd om de broodwinning van zijn kinderen. Een studierichting die volgens hem niet *rendabel* was, werd niet gesponsord.' Karla koos voor economie. 'Die richting had nog de meeste vakken die me interesseerden, vooral de eerste jaren, met filosofie, geschiedenis en psychologie. Ik studeerde af in een periode dat er weinig jobs voorhanden waren en met een economiediploma had je inderdaad nog de ruimste kansen. Het was het begin van het computertijdperk, dus rolde ik in de computeranalyse.' Echt spijt van haar studiekeuze heeft Karla niet. Ze verdiende haar brood en kon een spaarpotje opzij zetten, waar ze nu als schrijfster dankbaar gebruik van maakt. 'Welke keuzes je ook maakt in je leven, ik denk dat je altijd wel het gevoel hebt dat je ergens iets

hebt gemist. De schuld terugschuiven naar mijn vader vind ik te gemakkelijk. Dan had ik na twee jaar moeten stoppen en iets anders zoeken. Je hebt tenslotte altijd de eindverantwoordelijkheid over je eigen leven.'

Toch bleef er al die jaren iets knagen. Karla kon niet alles kwijt in haar job. Ze wilde creatiever zijn. 'Aangezien ik niet erg handig ben en totaal geen tekentalent heb, kwam ik al snel uit bij schrijven', lacht ze. 'De taal was een materie die ik wel naar mijn hand kon zetten.' Ondertussen heeft ze twee prentenboeken en twee jeugdromans op haar palmares en nog veel ideeën in haar hoofd. Voor haar debuut

Voor altijd bij jou kreeg ze twee jaar geleden meteen al de prijs van de Kinder- en Jeugdjury.

Spelen en fantaseren

Karla Stoefs is de zevende van negen kinderen. 'Waarschijnlijk krijg je van alle broers en zussen een ander verhaal, maar ik vond het in elk geval erg leuk om uit zo'n groot nest te komen. Ik ontsnapte voor een groot deel aan de controle van onze ouders. We waren gewoon met te veel. Ze konden niet weten waar iedereen op elk moment mee bezig was. Ik was een stille – dat was mijn tactiek. Ik

dromen vorm

kon er heel makkelijk onderuit muizen. Als je achteraan in de rij komt, zie je ook veel. Je kunt je oudere broers en zussen observeren en daar leer je uit. Wat zeggen mensen, hoe reageren ze?’

‘De inspiratie voor mijn verhalen vind ik vooral in ‘beelden’. Vriendschap vormt het basisthema van de meeste van mijn boeken.’

Het gezin woonde in Wezembeek-Oppem, waar in die tijd nog veel open ruimte was. De schrijfster wijst door het raam naar buiten. ‘Mijn ouderlijk huis is maar een straat hiervandaan. Ver ben ik dus niet geraakt’, lacht ze. ‘Het hele gebied hierachter was toen nog onbebouwd. We konden erg ver de beek volgen en ploeteren in de modder. Een van mijn broers kwam heel geregeld pardoos in het water terecht. We waren bijna constant weg van huis, bouwden kampen en ravotten met elkaar. Die landelijke omgeving is nu grotendeels verdwenen. Alles is volgebouwd en dat is wel jammer. Toch woon ik hier nog graag’, benadrukt ze. ‘Wezembeek-Oppem ligt tenslotte dicht bij Brussel en het is en blijft mijn vertrouwde omgeving.’

Spel en fantasie speelden een grote rol in de kinderjaren van Karla Stoefs. Het ene voedde het andere. ‘Uit die fantasie zal het schrijven uiteindelijk wel voortgekomen zijn. Als je speelt, zit je vanzelf in een andere wereld. Ik liep constant te dagdromen. Vanuit fantasie zet je makkelijk de stap naar spelen met taal. Zeker als je geen talent hebt voor tekenen of knutselen, is de taal de meest voor de hand liggende manier om je dromen vorm te geven. Ik was al snel met verhalen bezig. Eerst alleen in mijn hoofd. Het opschrijven is pas veel later begonnen.’

Overall inspiratie

Het jongste prentenboek, *In het donker*, is bedoeld voor kinderen van drie tot zes. Het gaat over Jori, een jongetje dat ’s nachts met zijn lichtwaard de vreselijkste monsters bekampt en zo de wereld redt. Zijn mama vindt dat jongetjes ’s nachts moeten slapen en neemt het zwaard weg. Jori blijft weerloos achter, overgeleverd aan akelige geluiden en angstaanjagende schaduwen.

Het volgende boek, *De schreeuw op de muur*, wordt een roman voor kinderen vanaf tien en zal gaan over de uiteenlopende aspecten van vriendschap. ‘Vriendschap vormt het basisthema van de meeste van mijn boeken’, vertelt Karla Stoefs. De inspiratie voor de verhalen haalt ze zowat overall. ‘Maar vooral uit beelden’, zegt ze. ‘Het kunnen heel kleine dingen zijn, zoals een detail in een halssnoer dat mijn fantasie prikkelt. Maar ook fragmenten uit gesprekken, iets wat ik lees in de krant – het kan allemaal een aanleiding zijn waaruit dan stap voor stap een verhaal groeit. Eigenlijk gebruik je als schrijver alles wat je in je omgeving vindt: herinneringen, ervaringen... de echte oorsprong is uiteindelijk nog maar moeilijk te achterhalen.’

Super Suriname

Nu Karla Stoefs voltijs thuis schrijft, probeert ze toch een zo vast mogelijk werkstramien aan te houden. ‘Als schrijver heb je geen echte deadlines, dus je moet er zelf de discipline in houden. ’s Morgens ben ik doorgaans het productiefst. Dan probeer ik zeker te schrijven. In de namiddag heb ik vaak last van een inspiratiedipje. Dan werk ik aan de eenvoudigere dingen. De ene dag lukt het beter dan de andere. Ik kan soms een week lang aan iets schrijven, het dan afkeuren en alles schrappen. Ik ben kritisch voor mezelf en wil alleen de beste verhalen overhouden.’

Ze is van plan te schrijven zolang ze er plezier aan beleeft. Als de pret wegvalt, slaat ze weer een andere weg in. Maar voorlopig geniet ze met volle teugen van het schrijverschap. Zo nam ze een tijd terug deel aan een verhalenwedstrijd van de Stad Antwerpen. De Vlaamse winnaars kregen een culturele reis naar Suriname cadeau, de Surinamers een naar België. ‘Antwerpen heeft een band met Paramaribo: het zijn allebei havensteden met Nederlands als voertaal. Het Antwerpse stadsbestuur wil vooral het multiculturele aspect van Suriname in de verf zetten. Indianen, creolen, bosnegers, Chinezen, Europeanen, Hindoestanen, Javanen, joden, Libanezen en immigranten uit de buurlanden leven er vreedzaam samen. In het huidige klimaat is zo iets natuurlijk van groot belang voor Antwerpen.’

Karla Stoefs omschrijft haar reis als ‘super de sup’. ‘Surinamers zijn heel warme en vriendelijke mensen, met een apart gevoel voor humor. Ze zijn ook corrupt, maar

daar lachen ze zelf nog het hardst mee.’ Een vreemde, maar prettige ervaring vond ze de ontmoeting met een bosneger midden in het oerwoud, die het gezelschap in het Nederlands begroette. ‘Je staat er niet bij stil, maar Nederlands is er uiteraard een officiële taal. Ze spreken ook Sranantongo, een taal waarin je zowel Engelse als Nederlandse woorden herkent. *Ik denk van niet*, wordt bijvoorbeeld *mi no denki dati*.’ Voor de schrijvers was het natuurlijk meer dan een plezierreisje. Ze hebben er een aantal workshops gegeven in scholen. ‘Het viel op dat de kinderen er gemiddeld misschien net iets minder taalvaardig zijn dan bij ons, maar hun fantasie en honger naar kennis scheren opmerkelijk hoge toppen.’ De acht verhalen van de acht winnaars van het project zijn gebundeld in *Zoete pennenvruchten – Switi Tori, Surinamse verhalenbundel*. Het boek verschijnt in april en wordt uitgegeven door de Dienst Ontwikkelingssamenwerking van de Stad Antwerpen (tel. 03-22771 52). □

Karla Stoefs tauschte Mathematikformeln gegen Satzzeichen und Buchstaben

Karla Stoefs aus Wezembeek-Oppem studierte Wirtschaftswissenschaften und arbeitete zuerst zwanzig Jahre lang als Computeranalytikerin. Aber sie wollte im Job kreativer sein. Sie warf ihr ganzes Leben um und wurde Kinderbuchautorin. ‘Wenn man überhaupt kein Zeichen- oder Bastlertalent hat, ist die Sprache zweifelsohne die naheliegendste Lösung, seine Träume zu gestalten.’ Für ihr literarisches Debüt, *Voor altijd bij jou* (Für immer bei dir), wurde sie schon vor zwei Jahren mit dem Preis der Kinder- und Jugendjury ausgezeichnet. Inzwischen hat sie zwei Bilderbücher und zwei Jugendromane herausgegeben. Vor kurzem hat sie an einem Erzählungswettbewerb in Antwerpen teilgenommen. Zusammen mit sieben anderen Autorinnen und Autoren gewann sie eine Kulturreise nach Surinam, wo sie u.a. Workshops in Schulen gab.

Poëzieproject Jeugd en Poëzie valt in de prijzen

‘Nationale erkenning voor onze unieke werking’

Voor Jeugd en Poëzie is 2007 een feestjaar. Niet alleen kan de vzw voortaan op een jaarlijkse subsidie rekenen, bovendien kreeg ze op 5 februari de driejaarlijkse Cultuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap in de categorie *vrijwilliger*.

TEKST Ines Minten | FOTO Kris Mouchaers

De vereniging Jeugd en Poëzie uit Merchtem stimuleert en ondersteunt kinderen en jongeren die poëzie schrijven. Ze organiseert wedstrijden, geeft dichtbundels uit en zet vormingsprojecten en individuele begeleiding op. ‘We zijn uiteraard apetrots op die nationale erkenning, die onze unieke werking op een fantastische manier in de bloemetjes zet’, zegt Herman Vander Straeten, voorzitter van de Raad van Bestuur en schrijfdocent bij Jeugd en Poëzie.

De bekendste poot van Jeugd en Poëzie is Soetendaelle, de grootste poëziewedstrijd voor jongeren van heel Vlaanderen. Jaarlijks sturen duizenden jonge dichters uit Vlaanderen en Nederland hun hersenspinsels erheen. In 2007 is de wedstrijd aan zijn 27ste editie

‘Mensen die gedichten van onze pupillen lezen, staan vaak versted als ze hun leeftijd achterhalen’

toe. ‘Veel jonge mensen die nu op de een of andere manier professioneel met poëzie of literatuur bezig zijn, hebben wortels bij ons.’ Sinds vijftien jaar heeft de vzw haar huidige naam en ijvert ze ervoor om haar werking uit te breiden. Tot 2001 draaide ze bijna volledig

op de mankracht van dichter-pedagoog Ben Reynders, de oprichter van Jeugd en Poëzie. Toen hij vijf jaar geleden plots stierf, nam de ploeg die hij in de loop van de tijd rond zich had verzameld zijn lieveling van hem over.

Spelen met taal

‘Vanaf januari 2007 krijgt Jeugd en Poëzie een structurele subsidie van de Vlaamse Gemeenschap’, zegt Herman Vander Straeten. Dat heeft de vereniging vooral te danken aan haar kunsteducatief aanbod. Ze zet zich op uiteenlopende manieren in om jongeren en hun begeleiders warm te maken voor poëzie. Zo zijn er de poëzieateliers: schrijfdocenten trekken naar scholen en brengen er leerlingen van alle leeftijden op een speelse en motiverende manier in contact met gedich-

ten. ‘Van Poperinge tot Westerlo, van Maasmechelen tot Tessenderlo: overall ontdekken we kinderen met talent. We focussen op taalcreativiteit, niet op spelvastheid of regels. Voor veel leerlingen is poëzie een ontdekking. Ze mogen spelen met woorden, leestekens,

Herman Vander Straeten

klank en ritme. Alles mag, niets moet, alles kan, niets is fout. Na een paar uur werken, sta je versted van de antwoorden waar ze mee komen.’ Omdat de vzw zulke verrassende resultaten boekte, bouwde ze haar domein uit. ‘We zijn nu druk bezig met een nieuw project voor *mindertalige* kinderen: anderstaligen of leerlingen uit het bijzonder onderwijs. Ze zetten zelf soms grote ogen op over wat ze voor elkaar krijgen. Na alle commentaar over dingen die ze niet kunnen, is onze aanpak voor hen ontzettend stimulerend.’ Jeugd en Poëzie heeft ook een uitgebreid aanbod voor leraren, bibliothecarissen, jeugdwerkers, enzovoort. Die kunnen er terecht voor vorming en aangepast lesmateriaal.

Steun voor talent

‘We moeten vaak opboksen tegen de kritiek dat jongeren per definitie geen kwaliteit zouden kunnen leveren, omdat ze nog niet genoeg levenservaring hebben. Onze publicaties bewijzen het tegendeel’, vindt Herman Vander Straeten. ‘Mensen die gedichten van onze pupillen lezen, staan vaak versted als ze hun leeftijd achterhalen.’ Kinderen en jongeren met uitgesproken poëzietalent kunnen dan ook op de volle steun van Jeugd en Poëzie rekenen. De vzw biedt individuele feedback over gedichten die per post of e-mail zijn opgestuurd. En de Soetendaelleprijs – die een vaste waarde blijft – heeft er een aantal jongere broertjes bij. De laureaten komen met hun werk in (verzamel)bundels, ze worden gepromoot in binnen- en buitenland en ze worden vooral aangemoedigd om de pen nooit meer neer te leggen. □

Info

www.jeugdenpoezie.be,
info@jeugdenpoezie.be, 052-37 20 40

Jeugd en Poëzie's winning formula

2007 is a festival year for Jeugd en Poëzie. Now able to count on enjoying an annual financial grant, this association from Merchtem also has another reason to give itself a pat on the back: last 5 February it was awarded the Flemish Community's triennial Culture Prize in the voluntary work category. Jeugd en Poëzie seeks to promote and lend support to children and young people writing poetry. Towards this end, it organises competitions, publishes poetry anthologies and launches training schemes. ‘We are obviously pleased as punch as about this recognition at national level’, says Herman Vander Straeten, chairman of the Board of Directors and a creative writing tutor. ‘We often have to contend with the negative perception that young people are unable to produce a high standard of work owing to their limited experience of life. Our publications prove the exact opposite.’

AGENDA RANDUIT

van 4 april
t.e.m. 4 mei

© Koen Bauters

Buurman

Zo zijn er maar twee

NEDERLANDSTALIGE MUZIEK De avond voor hun gastoptreden op de Nekka-Nacht in het Antwerpse Sportpaleis verzorgen **Lenny & de Wespen** een dubbelconcert met **Buurman**. Ze vervangen de groep **Tinner** uit Overijse, die ondertussen is opgedoekt. Met een opgefrisste versie van *Malle Babbe* van **Rob de Nijs** drong de beloftevolle groep door tot de finale van *Zo is er maar één*, het muziekprogramma waarin artiesten op zoek gaan naar het mooiste Nederlandstalige lied. Op het Interfacultair Songfestival in Leuven sleepte deze formatie met hun fantasierijke en cabaretesk gebrachte nummers vijf jaar geleden drie prijzen in de wacht. Hun eerste cd

Eet van mij bevat grappige doordendsongs als *Goed in niksen* en *Wat vrouwen willen*. Ook Buurman ging in 2001 met de lauweren lopen op het Interfacultair Songfestival in de Dijlestad. **Geert Verdickt** en zijn ploeg behaalden later een gedeelde tweede plaats op de Nekkawedstrijd. 'Word een heel klein beetje gek van mij', smeekt de frontman op charmerende toon. Met *Heel fijn feest* en *Mooi weer en fruitsla* hebben deze gedreven muzikanten al veel harten veroverd.

Donderdag 19 april, 20.00
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
info 02-657 31 79

LD

Vlaamse folkgroep raakt de gevoelige snaar

FOLK Amoureuze en smartelijke levensliederen laten niemand onberoerd. Het Vlaamse folkkwintet **Floes** focust op de tijd van priester Daens. Vrouwen zitten in een *huizeken van steen* voor hun weefgetouw. Brood komt er niet op de plank, zodat de kinderen bijna van honger omkomen. Tekstschrijver **Guido Piccard** filosofeert ook over het utopische *Belovodia*, dat op geen enkele kaart te vinden is omdat het diep in het hart verborgen ligt. In *De Bohemers* worden toespelingen gemaakt op het wantrouwen van de bevolking.

Hijgende Hakken van flitsend damesduo

CABARET Anne van Rijn en Hanneke Drenth zijn goed van de tongriem gesneden. Zodra ze zich van de huiselijke rompslomp hebben bevrijd, kunnen ze als **Dames Voor Na Vieren** de podia bestormen. Met *Tja Tja Tja* sleepten ze enkele jaren geleden op het Amsterdamse Kleinkunst Festival zowel de jury- als de publieksprijs in de wacht. Ze hadden zich met hun debuutprogramma zo kostelijk vermaakt dat een tweede show niet lang op zich liet wachten. In *Hijgende Hakken* persifleren ze via hilarische sketches het jachtige bestaan. Afspraken nakomen blijkt bij een overvolle agenda haast onmogelijk. Omdat draagbare telefoons hun leefcomfort niet hebben verbeterd, grijpen ze weer naar een vast toestel. Ze raken echter verstrikt in de draden. De problemen worden geanalyseerd vanuit vrouwelijk perspectief, maar de dames zijn slim genoeg om zich niet als harde tantes of onverdraagzame feministes op te stellen. Ze zijn immers gek op vrijgevege heren met wie ze luxueuze kledingzaken en stijlvolle restaurants kunnen afschuimen.

LD

Woensdag 18 april, 20.00
Dilbeek, cc Westrand, info 02-466 20 30
Donderdag 19 april, 20.00
Linkebeek, GC de Moelie, info 02-380 77 51

Dat de muzikanten rasechte 'folkies' zijn, blijkt uit hun palmares. **Soetkin Collier** zong bij **Urban Trad**. Ook gitarist en zanger **Philip Masure** heeft bij die formatie zijn sporen verdiend, en was ook bedrijvig bij **Comas**. **Silvie Moors** was al een opmerkelijke stem bij **Laika** en **Tjane**. **Toon Van Mierlo** hanteert de doedelzak, sax en accordeon. Hij maakte deel uit van **Embrun**, **Fluxus** en **Naragonia**.

LD

Maandag 30 april, 20.30
Beersel, cc De Meent, info 02-359 16 00

Nieuw literatuurevenement in Brussel

Passa Porta Festival

LITERATUUR In Brussel staat een nieuw literatuurevenement op stapel: het *Passa Porta Festival*. Het tweejaarlijks festival heeft zowel bekend als te ontdekken schrijverstalent uit binnen- en buitenland te gast op verschillende plekken in Brussel. De eerste editie heeft als thema 'Van de andere kant'.

Op donderdag 19 april gaat het festival van start. De Spaanse topauteur **Antonio Muñoz Molina** spreekt over wat mensen scheidt en bindt. Dat doet hij in Passa Porta, het literatuurhuis dat in oktober 2004 zijn deuren opende in hartje Brussel.

Op vrijdag beleven **Paul Verhaeghen**, **Carl Norac**, **Andre Velter**, **Caryl Phillips** en **Joke Van Leeuwen** in het Kaaitheter een intense romance met jazzlegende **Billie Holiday** (1915-1959). Ze bloemlezen uit haar songs en haar turbulente leven. Het **Brussels Jazz Orchestra** en de Zuid-Afrikaanse zangeres **Tutu Puoane** brengen o.a. het beklijvende *Billie's Blues* en *Trav'lin all alone*.

Op zaterdag stellen **Tom Lanoye**, **Thomas Gunzig**, **Eugène Savitzkaya**, **Moses Isegawa**, **Shahrnush Parsipur** en **Frank Westerman** in het Paleis voor Schone Kunsten elk een filmklassieker voor: *Tarzan, The ape man* (1932), *Broken Blossoms* (1919), *Fort Apache* (1948), *Lost in translation* (2003), ... Terwijl filmfragmenten worden geprojecteerd, geven de schrijvers livecommentaar op het beeld dat wordt getoond van 'de zwarten', 'het gele gevaar' en 'de rood-

huiden'. Nu eens scherp of confronterend, dan weer grappig. Een geletterde reis door de filmgeschiedenis, met aandacht voor clichés, vooroordelen en misverstanden.

De vierdaagse wordt op zondag 22 april feestelijk afgesloten met de 6de editie van *Het groot beschrijf*. Het belooft opnieuw een literaire hoogdag te worden met een programma vol zijsprongen naar muziek, beeldende kunst en film. *Het groot beschrijf* voert zowel de literatuurfreak als de occasionele boekenlezer langs bekende en onbekende plekken in Brussel: theaters, bibliotheken, kerken, monumenten, musea en cafés, tot in hotelkamers en winkel-etages toe. Op de affiche staan **John Banville**, **Jacques Bonnaffé**, **Josse De Pauw**, **Lieve Joris**, **Tom Lanoye**, **Ljoedmilla Oelitskaia**, **Raoul Schrott**, **Vamba Sherif**, **Jan Siebelink**, **Tzvetan Todorov**, **Walter Van den Broeck**, **Adriaan Van Dis**, **David Van Reybrouck**, **Jean-Pierre Verheggen** en vele anderen.

Meer info vindt u op www.passaporta.be.

Zondag 22 april in Vlaanderen en Brussel

Erfgoeddag diept schatten op uit het verleden

ERFGOED 'Niet te schatten' is het thema van de 7de Erfgoeddag, die gewoontegetrouw op de derde zondag van april in Vlaanderen en Brussel wordt georganiseerd. Wat de heemkundige kringen, archiefinstellingen, musea en verenigingen in de Vlaamse rand in petto hebben, ziet er veelbelovend uit.

- In het kasteel van Gaasbeek in **Lennik** (Kasteelstraat 40) en in zaal Sint-Jan in **Tervuren** (Kerkstraat 23A) kunnen particulieren, zoals in het druk bekeken Nederlandse tv-programma *Tussen kunst en kitsch*, hun schatten en hebbedingetjes door experts laten evalueren.

Info 02-531 02 09 (Lennik)
en 02-769 20 13 (Tervuren)

- Documentatiecentrum Ascania in **Asse** (Mollem 30) ontsluit oude registers en exposeert vergeelde foto's, ambachtelijk materiaal

en artistieke voorwerpen. **René De Rop** vertelt in het dialect over opmerkelijke dorpsfiguren die kunstschilder **Karel De Bauw** heeft geportretteerd. **Frans Goossens** heeft het in het kader van Café Heimwee over de vroegere kermissen en kroegen van Kouteraveerne.

Info 02-454 19 12

- In **Beersel** verzamelde het heemkundig genootschap oude kookboeken, menukaarten, speculaasplanken en wafelijzers. Een kleine expositie toont hoe voor elke gelegenheid specifieke zoetigheden werden bereid. Volgens aloude traditie worden in de basisschool Buiszigen taarten gebakken en onweerstaanbare desserts geserveerd. Wie komt proeven, doet een duit in het zakje voor de restauratie van het kapelletje Demeurs.

Info 02-359 17 40

Dancelicious

K-Creation in Wonderland

DANS De Britse jeugdboekenschrijver **Lewis Carroll** (1832-1898) zou zich de koning te rijk voelen. Van tweehonderdvijftig tollende, shakende, zigzaggende en moonwalkende dansers in een wervelend spektakel dat aanleunt bij *Alice in Wonderland* had hij nooit durven dromen. **K-Creation** uit Sint-Genesius-Rode brengt het met *Dancelicious* voor elkaar.

Zoals de titel voorspelt, zou het een heerlijke dansvoorstelling moeten worden. Maandenlang werd deze grootschalige productie, die de opvolger is van *Amazed* uit 2005, in zaal Top Fit voorbereid. Omdat cc de Boesdaalhoeve voor een show van die omvang te krap is, worden de optredens in cc De Meent in Alseberg georganiseerd. 'Breakdance wordt afgewisseld met ragazz, hip hop, streetdance en salsa', licht initiatiefnemer **Eddy Vanhaelen** toe. 'De visuele acts ogen even hip als de videoclipps van TMF en Jim TV. Op een golvend projectiescherm verschijnen psychedelische beelden. Een tweede scherm toont vooropnames die worden vermengd met livebeelden uit de show.'

Freakz on stage

K-Creation werd in december 2001 opgericht om jongeren warm te maken voor hedendaagse dans. De k verwijst naar **Kim Vanhaelen**, die de eerste trendy choreografieën bedacht.

Het hele jaar organiseren gespecialiseerde dansmeesters danstrainingen en -lessen per leeftijdscategorie. De 'Freakz On Stage' zijn het uithangbord van de vereniging. Zij worden via audities geselecteerd en kunnen ook elders bij shows of feesten worden ingezet. De 'Jackson dansers', die in leeftijd variëren van 13 tot 35 jaar, hebben zich het hoekige bewegingsarsenaal van **Michael Jackson** toegeëigend. 'In *Dancelicious* voelt elke danser zich een ster!' zegt Eddy Vanhaelen. 'Ook de decorbouwers van de wonderlijke jungle, de cameralui, de geluidstechnici, de naaisters en de grimeurs worden naar waarde geschat. Omdat we alles zelf financieren, moeten we zo creatief mogelijk omspringen met de beschikbare middelen, zonder aan de kwaliteit te raken. Voor de realisatie van de kleurrijke kostuums van de 250 dansers hebben we de krachten gebundeld. Er ging veel zoekwerk aan vooraf. We schuimden stoffenmarkten af en konden rekenen op een enthousiaste Pakistaanse winkelier.'

K-Creation telt veel anderstalige dansfreaks. De lessen worden echter uitsluitend in het Nederlands gegeven. 'De leraars zijn afkomstig uit andere werelddelen', zegt Eddy Vanhaelen. 'In hun cultuur wordt doorgaans soepeler en intuïtiever gedanst. Ze hebben er echter geen moeite mee om de bewegingstechnieken in het Nederlands aan anderen door te geven. Ook de Vlaamse rand heeft immers recht op sponstaans dansplezier.'

LD

27 en 28 april, 20.00
Zondag 29 april, 14.00
Beersel, cc De Meent,
info 02-359 16 00

Met steun van de Vlaamse overheid

Win een vrijkaart!

RandKrant heeft 5 toegangskarten voor deze voorstelling gekregen om te verdelen onder zijn lezers. Wie ons **vóór 15 april** een kaartje (RandKrant, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik) of e-mail (randkrant@derand.be) stuurt met de vermelding '**Dancelicious**' maakt kans tot de gelukkigen te behoren.

- De watermolen van Sint-Gertrudis-Pede in **Dilbeek** (Lostraat 84) opent zijn deuren voor een tentoonstelling van devote voorwerpen zoals heiligenbeelden, religieuze prenten, bedevaartvaantjes en beschermings- en herinneringsmedailles. Ondanks de secularisatie is de belangstelling voor die objecten de laatste tijd alleen maar toegenomen.

Info 02-467 60 10

- In het Museum voor Oudere Technieken in **Grimbergen** (Guldendal 20) zijn afgedankte werktuigen en in onbruik geraakte installaties samengebracht. Een schenker demonstreert hoe hij vroeger aan zijn weefgetouw werkte. Jonge technuten geven een rondleiding langs hun favoriete museumstukken. Een gids legt uit waarom sommige werktuigen een hoog emogehalte hebben en andere niet.

Info 02-270 81 11

- De heemkundige kring Het Glazen Dorp in **Hoeilaart** rolt de rode loper uit voor zijn uitgebreide archief. De aandacht wordt toege-

spitst op familiale stambomen en de evolutie van namen. Er verschijnt een gespecialiseerde publicatie waarin de familie MAT vanuit genealogisch perspectief wordt doorgelicht.

Info 02-657 05 05

- Naast de expertenbeurs is er in het kasteel van Gaasbeek in **Lennik** een expositie waarin wordt aangetoond dat voorwerpen die we vroeger achteloos wegwierpen, ondertussen waardevol geworden zijn. Als we iets evalueren, hanteren we zelden of nooit objectieve maatstaven. Bovendien veranderen de maatschappelijke opvattingen over kunst voortdurend. In het kasteel leggen deskundigen de verschillen tussen vervalsing en namaak uit.

Info 02-531 01 30

- Hoe brachten de inwoners van **Overijse** in 1930 hun zondag door? De belangrijkste ontmoetingsplaats was het kerkplein. Hoe zag de zondagse kledij eruit? Waren er specifieke drankgewoonten? En werd er op de zevende dag van de week beter gegeten? De stoeten,

processies en volksspelen brachten alleszins veel volk op de been. In de verschillende gehuchten worden enkele activiteiten uit het interbellum gereconstrueerd. Er zijn pendelbusjes voorzien tussen GC de Bosuil in Jezus-Eik en de ontmoetingscentra.

Info 02-687 59 59

Ludo Dosogne

Erfgoeddag 'Niet te schatten'

Zondag 22 april in Vlaanderen en Brussel. Alle activiteiten zijn gratis en lopen van 10.00 tot 18.00 uur. Alle informatie over de Erfgoeddag vindt u in de programmabrochure die verkrijgbaar is bij alle deelnemers en in alle bibliotheken. U kunt die brochure ook bestellen via de Vlaamse infolijn op 1700 of via www.erfgoeddag.be.

Kwartslag

Een greep uit het Kwartslagaanbod voor deze maand

Een zakenman zonder scrupules

TONEEL Het Antwerpse theatergezelschap De Roovers stond vijf jaar geleden al op de planken met *Van de brug af gezien* van **Arthur Miller**. *All my sons* dateert echter al van kort na de Tweede Wereldoorlog. Zakenman Joe Keller is de centrale figuur in het stuk. Als er veel geld te verdienen valt, kent hij geen scrupules. Onder tijdsdruk levert hij defecte vliegtuigonderdelen aan de luchtmacht waardoor meer dan twintig piloten omkomen. Aanvankelijk probeert hij de verantwoordelijkheid voor de catastrofe op zijn zakenpartner af te schuiven, maar hij kan zijn immorele hebzucht niet blijven verdonkeremanen. Het nakende huwelijk van

zijn zoon dwingt hem om het onderste van zijn tong te laten zien. *All my sons* betekende indertijd de grote doorbraak voor Miller als theaterauteur. **Robby Cleiren, Sara De Bosschere, Herwig Ilegems** en de drie overige acteurs diepten het stuk op omdat het zo'n grote actualiteitswaarde heeft. In de oorlogsindustrie moeten nog steeds mensenlevens wijken voor financieel gewin.

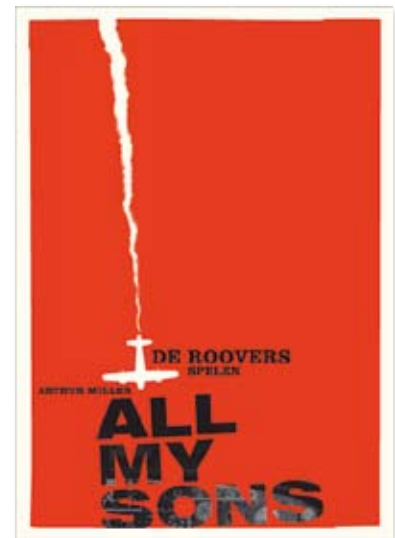
LD

Donderdag 19 april, 20.15

Grimbergen, cc Strombeek, info 02-263 03 43

24 en 25 april, 20.30

Brussel, kvs Box, info 02-210 11 00

Krukkenacrobaat put kracht uit handicaps

DANS Ondanks zijn heupafwijking en hoge graad van jicht ontpopt de Amerikaanse krukkenacrobaat en hiphopdanser **Bill Shannon** zich als een echt showbeest. Hij weet precies wat hij met zijn kunstledematen aankan. Omdat hij met zijn krukken op straten en pleinen in New York spectaculaire stunts uithaalde, werd hij befaamd als de 'crutchmaster' (krukkenmeester). Met zijn voeten manipuleert hij bovendien in een onwaarschijnlijk tempo een rolplank. In *Sketchy* deelt hij het podium met vijf baanbrekende hiphoppers en breakdancers,

die op een klankenspervuur van **DJ Excess** en **Andre Owens** robotachtige bewegingen uitvoeren. Als Shannon struikelt, kan het gespeeld of per ongeluk zijn. Op een videoscherm kunnen de complexe prestaties van de dansers worden geanalyseerd en merken we meteen of Shannon zijn publiek in het ootje neemt.

LD

4, 5 en 6 april, 20.30

Brussel, Kaaitheater, info 02-201 59 59

Pechvogels worden vertwijfelde zoekers

TONEEL Wie aast op het geluk, zal het waarschijnlijk mislopen. In *Onschuld* van de Berlijnse schrijfster **Dea Loher** lijken de personages in de negentien taferelen voor het ongeluk geboren. Ze willen erkenning, liefde en geborgenheid, maar denken dat het lot hun niet gunstig gezind is. Enkelen gaan zelfs gebukt onder psychische remmingen. Eliso en Fadoul, twee zwarte immigranten, zien een vrouw verdrinken, maar durven haar niet te redden omdat ze geen verblijfsvergunning hebben en bijgevolg kunnen worden opgepakt. De dolende figuren tonen een onthutsend beeld van onze samenleving.

Dea Loher groeide op in het verdeelde Berlijn van de jaren zestig en zeventig en studeerde filosofie. Het was theaterau-

teur **Heiner Müller** die haar de ogen opende. Deze rechtstreekse afstammeling van **Bertolt Brecht**, die de val van de Berlijnse muur betreurde omdat hij in het Oostblok tot sociale ontwrichting leidde, werd haar grootste tipgever. Van hem erfde ze het tragikomisch cynisme. **Alize Zandwijk**, die deze coproductie van de kvs en het Nederlandse Ro Theater regisseert, is net als de schrijfster bezorgd om de uitholling van het humanisme.

LD

Woensdag 11 april, 20.00 (première)

Van 12 tot 14 en van 18 tot 21 april, 20.00

Zondag 15 april, 15.00

Brussel, kvs Bol, info 02-210 11 00

Met een Kwartslagpas kun je vier voorstellingen kiezen uit het podiumaanbod van cc Strombeek, cc Westrand, kvs en Kaaitheater, waarvan één in elk theater. Je vindt het volledige Kwartslagprogramma op www.kwartslag.be

Het Verboden Rijk Chinese kunst geconfronteerd met Vlaamse meesters

TENTOONSTELLING Bozar pakt dit voorjaar uit met een primeur: tachtig representatieve Chinese schilderijen uit de voorbije vijf eeuwen verlaten voor het eerst het Paleismuseum van de Verboden Stad. Ze worden samen tentoongesteld met een evenwaardig aantal Vlaamse meesters uit dezelfde periode. Omdat de Aziatische kunstenaars een ander beeldbewustzijn hadden dan hun Zuid Nederlandse tijdgenoten zijn er meer verschillen dan overeenkomsten.

Twee wereldvisies

De Antwerpse kunstenaar **Luc Tuymans**, die met **Yu Hui** van het Paleismuseum in Peking de werken selecteerde, leende de tentoonstellingstitel van **Jan Jacob Slauerhoff** (1898-1936). Als scheepsarts op de Java-Japanlijn kwam deze Nederlandse auteur in China terecht. Ook zijn roman *Het Verboden Rijk*, die voortborduurde op legendes over de éénogige Portugese zeevaarder en schrijver **Luis Camoës** (1524-1580), overspant vijf eeuwen en speelt zich af op verschillende locaties in oost en west. Kort voor zijn dood noteerde Slauerhoff dat de wereld geografisch kleiner, maar op psychologisch vlak groter was geworden.

‘Door twee wereldvisies te combineren brengen we een dialoog op gang’, legt Tuymans uit. ‘Terwijl in Europa de macht versplinterde, was die in China meer dan vijfduizend jaar ononderbroken gecentraliseerd. Dat heeft uiteraard zijn weerslag op de waarneming en de

beeldvorming. Harmonie en standvastigheid vormen de basis voor de klassieke Chinese kunst, die vooral filosofisch is geïnspireerd. In China werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de hofschilders, die binnen de muren van de Verboden Stad werkten, en de minder professionele ‘literati’ en onafhankelijke schilders, die mikten op specifieke groepen buiten het publieke domein.’ De christelijke religie en de katholieke dogma’s drukten lange tijd hun stempel op de westerse kunst. In de 15de eeuw was er geen ruimte voor dilettantisme. **Jan Van Eyck** verlegt de grens want hij heeft oog voor het detail. Daarom opent de tentoonstelling met een facsimile van zijn *Sint Barbara*. Ook Petrus Christus en de Memlingschool zijn in deze afdeling vertegenwoordigd.

Twintig meter lang

Op de Chinese schilderijen, die op kostbare zijde, bamboe of duurzaam papier zijn uitgevoerd, blijken de landschappen belangrijker dan de menselijke figuren. Het gezicht van de gracieuze concubine van keizer Hongli, die als campagnebeeld voor de expositie fungeert, zou geschilderd zijn door een Italiaanse inwijkeling. Chinese kunstenaars schilderden de omgeving met de planten en de bloemen, die een metaforische betekenis hebben.

Op de tentoonstelling zijn ook verschillende ‘scrolls’ of rolschilderingen te zien. ‘Wie het achterliggende idee van zo’n complex kunstwerk wil doorgronden, dient het van het begin

tot het einde te ‘lezen’, legt Luc Tuymans uit. ‘Vaak zal de kalligrafische tekst, die meestal meer dan 10.000 karakters omvat, hem daarbij helpen. Deze ‘scrolls’ zijn vaak langer dan twintig meter. Om praktische redenen hebben we ze in aangepaste toonkasten helemaal opengelegd.’

Naast de tekeningen en schilderijen van **Bruegel, Van Dyck, De Braekeleer, Ensor, Tytgat** en **Gustave Van de Woestyne** wordt ook de zwart-wit film uit 1948 van **Henri Storck** over **Rubens** geprojecteerd. ‘Zijn reusachtige doeken, waarop de Chinezen dol zijn, beschouw ik als voorlopers van de filmbeelden’, zegt Tuymans. ‘Zelfs zonder kleuren hebben ze toch archiefwaarde, want zijn schilderijen ontstonden immers in het klimaat van de contrareformatie.’

Na Brussel reist de tentoonstelling naar Peking. In 2009 wordt een tweede luik gepland met eigentijdse kunstenaars uit China en Vlaanderen.

LD

Het verboden rijk. Wereldbeelden van Chinese en Vlaamse meesters.

Tot 6 mei, van dinsdag tot zondag, 10.00-18.00 en donderdag, 10-00-21.00

Brussel, Paleis voor Schone Kunsten,

info 02-507 84 44

www.bozar.be

AGENDA

THEATER

Donderdag 5 april, 20.30

De Bank door Victoria
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Woensdag 11 april, 20.15

Bye Bye Buchenwald door UNM
The Volcano Project door
Gosie Vervloessem
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-267 68 61

Zwartgallige levensliederen

HUMOR ‘Hoe langer het leven, hoe korter de stoet’, mijmert **Hans Dorrestijn** (67) in *Ruines*, zijn nieuwste cabaretprogramma over het lichamelijk aftakelingsproces. Wie tijdens het bukken zijn botten hoort kraken, weet hoe laat het is. Tegen de terreur van de oude dag is echter weinig te beginnen. De zwaarmoedigste Nederlandse filosoof leest zijn pessimistische levensliederen kurkdroog en haast eentonig af van een blad. Lachen heeft de onverbeterlijke misantroop al lang verleerd. Zelfs zijn pianist **Martin Van Dijk** kan hem met zijn pittig klavierspel niet in een opgewekte stemming brengen. Vorig jaar kwam Dorrestijn in het nieuws met zijn *Hemaworstenlied*, dat de meedogenloze castratie van biggetjes aanklaagt. Op applaus zit

hij niet te wachten. Wanneer het welletjes is geweest, verlaat hij met een diepe zucht het podium.

LD

Zaterdag 28 april, 20.00

Meise, De Muze van Meise,
info 02-268 61 74

Donderdag 12 april, 20.30
(Inleiding, 20.00)

Winterkant door Skagen
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 14 april, 20.15

Mini Road show
door Martha!tentatief
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-267 68 61

Donderdag 19 april, 20.15
(Inleiding, 19.45)

All My Sons door De Roovers
Zie pag. 16
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-267 68 61

Vrijdag 20 april, 20.00

Salon Brigitte door Paljas
Ontmoetingscentrum Eigen Thuis,
Schildpadstraat 30, Grimbergen
02-269 60 06

20 en 21 april, 20.00

Liefde gaat door de maag
door De Zonderlingen
GC de Lijsterbes,
Lijsterbessenbomenlaan 6,
Kraainem
02-721 28 06

Zaterdag 21 maart, 20.00

Marathon door Tableau Nr. 1
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zaterdag 21 april, 20.00

Zondag 22 april, 15.00
Musical **Voor het Begon**
door Het Collectief VHB
GC de Kam, Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Woensdag 25 april, 20.30

Troebebroes door Antigone
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 29 april, 11.00

Schone Woorden Klinken Zo door
Warre Borgmans en Joke Schreurs
Oud gasthuis,
Gemeenteplein 26, Asse
02-466 78 21

Vrijdag 4 mei, 20.15

(Inleiding, 19.45)
Dus door Theater Zuidpool
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-267 68 61

JEUGD- EN FAMILIEVOORSTELLINGEN

Woensdag 11 april, 15.00

Een beetje Annie
door Frank Cools (vanaf 6 jaar)
GC Felix Sohie,
Gemeenteplein 39, Hoeilaart
02-657 05 05

Zaterdag 14 april, 19.45

Titelandronicus
door Bronks (vanaf 9 jaar)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 15 april, 15.00

Bol de wereld door
4Hoog (vanaf 6 jaar)
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 21 april, 15.00

Water, Lucht, Aarde & Vuur
door HetPaleis (vanaf 4 jaar)
Recreatiecentrum Itterbeek,
Keperenbergstraat 37c, Itterbeek
02-466 20 30

Zondag 22 april, 15.00

PiNOKIA door theater FroeFroe
i.s.m. vzw Moussem (vanaf 7 jaar)
CC Asse, Noorderlaan 20,
Asse-Zellik
02-466 78 21

Zondag 22 april, 15.00

De Hompelaar door Theatergroep
Wederzijds en theater Gnaffel
(vanaf 10 jaar)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zondag 22 april, 15.00

Ei, ei, ei, mijn vriendje is een ei
door Theater Propop
(vanaf 2,5 jaar)
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Zondag 22 april, 15.00

Bin' Bin' door Théâtre des 4 Mains
(vanaf 2,5 jaar)
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Vrijdag 4 mei, 19.45

Tweezaam door Het Gevolg
(vanaf 10 jaar)
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

HUMOR

Zaterdag 7 april, 20.30

Zinloos geweldig
door Neveneffecten
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Woensdag 18 april, 20.30

Hijgende Hakken
door Dames Voor Na Vieren
Zie pag. 13
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Donderdag 19 april, 20.30

Terminaal door Gino Sancti
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Donderdag 19 april, 20.00

Hijgende Hakken
door Dames voor na vieren
Zie pag. 13
GC de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

Vrijdag 20 april, 20.15

Zinloos Geweldig door
Neveneffecten
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-267 68 61

Vrijdag 20 april, 20.30

Comedy Try Outs Raf Coppens
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Dinsdag 24 april, 14.30

Teen & Tander door Luc Caals
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 28 april, 20.00

**Hans Dorrestijn
en Martin Van Dijk**
Zie pag. 17
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Donderdag 3 mei, 20.15

Wereldberoemd in Vlaanderen!
door Bert Kruismans
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

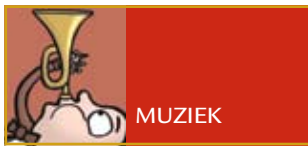
DANS

Vrijdag 20 april, 20.00

Boombal met Magister en Tripel-X
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

27 en 28 april, 20.00
Zondag 29 april, 14.00
Dancelicious door K-Creation
Zie pag. 15
CC De Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Zaterdag 28 april, 15.00 en 20.00
Zondag 29 april, 15.00
On Stage door DansWorkShop
Overijse
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Vrijdag 6 april, 20.30
Zee van Azov door Kimiz
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

8, 15, 22, 29 april en
1 mei, 16.30-17.30
Beaardconcert door Rien Aarssen
Sint-Servaasbasiliek

Donderdag 12 april, 20.15
Intiem door Jan Leyers
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vrijdag 13 april, 20.30
Timeless door Rock4
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 13 april, 20.15
Loop to the Moon door Tref
Abdijkerk Grimbergen,
Kerkplein 1, Grimbergen
02-263 03 43 (CC Strombeek)

Vrijdag 13 april, 20.00
De River Zydeco Band
GC de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Zaterdag 14 april, 20.00
Catherine Delasalle & Piacevole
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Donderdag 19 april, 20.30
Van Brussel naar de Wereld
door Johan Verminnen
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Donderdag 19 april, 20.00
Dubbelconcert **Buurman**
en Lenny en de Wespen
Zie pag. 13
GC de Bosuil,
Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik
02-657 31 79

Vrijdag 20 april, 20.30
In 't klein door Jan Leyers
CC Asse,
Noorderlaan 20, Asse-Zellik
02-466 78 21

Zaterdag 21 april, 20.15
Van Brussel naar de Wereld
door Johan Verminnen
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 21 april, 20.30
In de maat van de seizoenen
door Wannes Van de Velde
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 21 april, 16.00
Rock Wemmel
n.a.v. 50 jaar Scouts Wemmel
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
0477-13 03 06
(met steun van
de Vlaamse overheid)

Woensdag 25 april, 20.30
Martin Hayes & Dennis Cahill
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Vrijdag 27 april, 20.30
Will Tura
CC Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 27 april, 20.30
Zonko (wereldmuziek)
GC de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Maandag 30 april, 20.30
Feest van de folk: **Floes**
Zie pag. 13
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 3 mei, 20.00
Het leven is nog nooit
zo mooi geweest
door Hautekiet & De Leeuw
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Vrijdag 4 mei, 20.30
VVZ-Band Nieuwenrode
& Katerine
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

JAZZ

Donderdag 5 april, 20.15
Brussels Jazz Orchestra featuring
Philip Catherine en Bert Joris
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 14 april, 20.30
Michel Bisceglia trio
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Vrijdag 20 april, 20.30
Junior Jazz
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59
(met steun van
de Vlaamse overheid)

Vrijdag 27 april, 20.30
Pascal Schumacher Quartet
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Maandag 30 april, 20.30
Van eeuwen lief en leed door Floes
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

KLASSIEK

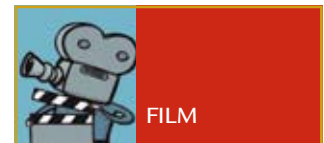
Vrijdag 13 april, 20.00
Der Zarewitsch
door Vlaams Muziek Theater
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Vrijdag 20 april, 20.30
L' Amant Vert door Zefiro Torna
Sint-Egdiuskerk, Groot-Bijgaarden
02-466 78 21 (CC Asse)

20 en 21 april, 20.30
Night of the Brass door
koperensemble Bravoer
GC Tervuren, Pachthof Stroykens,
Merenstraat 19, Duisburg
02-687 67 15

Zondag 22 april, 16.00
Kerkconcert in Ossel
door Ensor Strijkkwartet
Sint-Jan-Baptistkerk,
Kasteelstraat, Ossel
02-460 73 24 (GC de Zandloper)

Donderdag 26 april, 20.15
Ontmoeting met violist
door Guido De Neve
Abdijkerk Grimbergen,
Kerkplein 1, Grimbergen
02-263 03 43 (CC Strombeek)

Woensdag 4 april, 15.00
Lotte van het uitvindorsdorp
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Woensdag 4 april, 20.30
Elephant
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zondag 8 april, 20.00
Bobby
CC de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Dinsdag 10 april, 15.00
Arthur en de minimoys
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Dinsdag 10 april, 20.30
Das leben der anderen
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 11 april, 20.30
Das leven der anderen
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Donderdag 12 april, 20.00
Happy Feet (OV)
 GC de Kam, Beekstraat 172,
 Wezembeek-Oppem
 02-731 43 31

Vrijdag 13 april, 15.00
Lotte in het uitvindorsdorp
 CC Strombeek, Gemeenteplein,
 Grimbergen
 02-263 03 43

Zondag 15 april, 15.00
Kruistocht in spijkerbroek
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Zondag 15 april, 20.00
Little Miss Sunshine
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Maandag 16 april, 15.00
Copying Beethoven
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Dinsdag 17 april, 20.30
The prestige
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 18 april, 20.30
Ex-drummer
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 18 april, 20.30
Blood Diamond
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Vrijdag 20 april, 20.00
Babel
 GC de Zandloper,
 Kaasmarkt 75, Wommel
 02-460 73 24

Zondag 22 april, 20.00
The departed
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Dinsdag 24 april, 20.30
Last King of Scotland
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

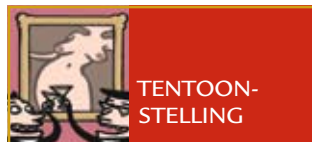
Woensdag 25 april, 20.30
Last King of Scotland
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Zondag 29 april, 20.00
Blood Diamond
 CC de Meent,
 Gemeenveldstraat 34, Beersel
 02-359 16 00

Maandag 30 april, 14.00
Film in het kader van het Afrikafilmfestival
 CC Westrand,
 Kamerijklaan, Dilbeek
 02-466 20 30

Maandag 30 april, 20.30
La vie en rose
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Woensdag 2 mei, 20.30
Notes on a Scandal
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Tot 15 april, doorlopend
Felix 'Herbekeken'
 Museum Felix De Boeck,
 Kuikenstraat 6, Drogenbos
 02-377 57 22

Tot 13 mei, van woensdag t.e.m. zondag, 13.00-17.00
Fluwelen fladderaars.
 Een interactieve tentoonstelling over vleurmuizen.
 Bosmuseum Jan van Ruusbroec,
 Duboislaan 2, Hoeilaart
 02-657 93 64

Van 1 tot en met 30 april, doorlopend
Kam Kiest voor Kunst
 Heiderose Mohr en Els Cuyvers
 Cafeteria GC de Kam, Beekstraat 172, Wezembeek-Oppem
 02-731 43 31

Tot 9 april, 10.00-18.00
Terra & Caelus
 door E-S Vanbellinghen,
 Frans Van Damme en
 Bob van Damme
 Dominium,
 Schoolstraat 71, Beersel
 02-378 17 60

Tot 22 april, donderdag tot zondag van 19.00-24.00
Expo 'Olga'
 door Roger Luctzensky
 Tat Art Gallery,
 Kalenbergstraat 9, Dilbeek
 02-569 56 17

Van 13 april tot 15 mei, doorlopend
Schilderkunst in dialoog
 door Guy Van Bossche en Patrick Vanden Eynde
 CC Strombeek,
 Gemeenteplein, Grimbergen
 02-263 03 43

Van 13 april tot en met zondag 13 mei, doorlopend
Tentoonstelling over het werk van de Zonderlingen
 GC de Lijsterbes,
 Lijsterbessenbomenlaan 6, Kraainem
 02-721 28 06

van 13 april tot 6 mei, 10.00-18.00
 Internationale bloemententoonstelling
Lente in Groot-Bijgaarden
 Kasteelpark,
 Isidoor van Beverenstraat,
 Groot-Bijgaarden
 02-344 62 73
www.kasteelgrootbijgaarden.be

Vrijdag 13 april, 19.00-21.00
14 en 15 april, 10.00-19.00
15de Kunsttentoonstelling
Kiwanis Zaventem Airport
 Abdij van Grimbergen,
 Kerkplein 1, Grimbergen
 02-269 15 77 (Jos Gaudaen)

van 15 april tot en met 3 juni, op vrijdag, zaterdag en zondag, 14.00-18.00
Tekeningen van Benoît Félix
 Galerie budA, Buda 14, Asse
 02-306 50 95

Tot 15 april, doorlopend
Schilders en beeldhouwers van Fortis
 CC Den Blank, Begijnhof 11,
 Overijse

Van 19 april t.e.m. 6 mei, doorlopend
Erika Kaut
 CC Den Blank,
 Begijnhofplein 11, Overijse
 02-687 59 59

Tot 24 april, van maandag tot zaterdag, 16.00-23.00
Woensdag gesloten, zondag, 12.00-18.00
Rik Moriau (Aquarel)
 Café GC de Moelie,
 Sint Sebastiaanstraat 14,
 Linkebeek
 02-305 74 86

Vrijdag 27 april, 20.00-22.00
28 en 29 april, 14.00-20.00
5 en 6 mei, 14.00-20.00
Conn3ctions door Errik Vermeulen en Bart De Waele
 MixArt, St Martinusstraat 101,
 Dilbeek

Vrijdag 27 april, 20.00 (vernissage)
28 en 29 april en 5 en 6 mei, 14.00-19.00 (tentoonstelling)
Kunstvereniging 10 x 10
 CC Wauterbos,
 Wauterbos 3, Sint-Genesius-Rode
 02-378 17 60

Vrijdag 6 april, 20.00
Broodbeleg geïnspireerd op de Arabische keuken door Gina Huens
 Cultuurhoeve Mariadal,
 Kouterweg 2, Zaventem
 02-720 20 67 (VELT-Zaventem)

Donderdag 19 april, 20.00
Videogames en geweld
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Strombeek-Bever
02-263 03 43

Vrijdag 20 april, 19.30
De euthanasiewet, theorie en praktijk, vandaag ... en morgen?
door prof. dr. Wim Distelmans, dr. François Pauwels, Yvon Bartelink, Hans Bonte.
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-253 78 54 (CMD Vilvoorde)

CURSUSSEN

16 en 23 april en 7 en 14 mei, 19.30-22.15
Omggaan met stress
GC de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-454 54 01 (Arch'educ)

17 en 24 april en 8 mei, 19.00-22.15
Assertiviteit anders: bestaan in relatie tot de ander
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-454 54 01 (Arch'educ)

17 en 24 april en 8, 15 en 22 mei, 20.00-21.30
Improvisatietheater
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Vanaf 18 april, Ierse dans Hard Shoe
Friends of Erin's vzw, Grimbergen.
02-267 28 66

18 en 25 april, 10.00-12.00
Windows vista
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

18 en 25 april en 2, 9, 16, 23 en 30 mei en 6, 13 en 20 juni, 14.00-16.00 of 19.15-21.15
Ontdek de computer
CC Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Donderdag 19 april, 20.00
Ken je nieuwe verkeersregels
Saviocentrum,
Stationstraat 275, Dilbeek
02-508 88 60
(Kristelijke Werknemersbeweging Vlaams-Brabant en Brussel)

19 en 26 april en 3 en 10 mei, 19.30-22.30
Elkaar met rust laten – omgaan met liefdesrelaties
Huize Vivo,
Oppemstraat 8, Wolvertem
09-382 75 71
(Stichting Lodewijk de Raet)

20 en 27 april en 4, 11 en 18 mei, 19.00-22.00
Initiatiestage ambachtelijk boekbinden
CC Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
0485-38 89 52
(Armand Adriaenssens)

Dinsdag 24 april, 20.00-22.00
Grenzen stellen aan je kind
Recreatiecentrum Itterbeek,
Keperenbergstraat 37 B, Itterbeek
09-232 47 36
(Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang)

24 april, 8, 15, 22 mei en 5 juni, 19.30-22.30
Ouderschap en echtscheiding
CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-454 54 01 (Arch'educ)

Zondag 8 april, 11.00
Paaswandeling
Start aan de Pedemolen,
Lostraat 84, Sint-Gertrudis-Pede
02-569 05 79
(Milieu Overleg Dilbeek)

Donderdag 8 april, 14.00
Vogels op trek
door NGZ en Inverde
Start aan parking van Ganzepootvijver,
Duboislaan, Hoeilaart
050-62 01 46
(Fernand Humbeek)

Zondag 8 april, 14.00
Paaseitjeswandeling in park van Tervuren
Start aan marktplein Tervuren
02-769 20 81
(inschrijven bij Dienst Toerisme Tervuren voor 4 april!)

Maandag 9 april, 8.00-15.00
Lentewandeltocht tussen Lane en Dijle
Start aan De Fraat,
Pastorijstraat, Huldenberg
02-687 42 94
(Ijstrijppers Overijse)

Zondag 15 april, 13.00
Toeren tussen torens
Start aan marktplein van Tervuren
02-769 20 81 (Toerisme Tervuren)

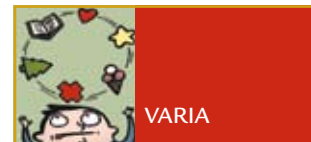
Zondag 22 april, 7-15.00
Manke Fieltochten
Start aan Koninklijk Atheneum,
Nieuwstraat, Asse
02-452 76 59 (De Bisschop Jos)

Zondag 22 april, 14.30
Linkebeekwandeling door
Natuurpunt Sint-Genesius-Rode
Start aan parking van GC de Moelie,
Sint Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-381 04 78 (Philippe Verdegem)

Zondag 22 april, 14.00
Ezelswandeling
Start aan de Pedemolen,
Lostraat 84, Sint-Gertrudis-Pede
02-569 05 79
(Milieu Overleg Dilbeek)

Zondag 22 april, 14.00
Wandeling rond Zaventem
Start een parking
Zwembad Zaventem
02-721 47 23
(Vakantieoegens Zaventem)

Maandag 30 april, 14.00
Groene sprookjeswandeling
Start aan gemeentehuis,
Grote Baan, Drogenbos
02-356 24 78 (Zenne en Zoniën)

Dinsdag 10 april, 18.00-20.30
Bloedinzameling
De Rank, Steenweg op Hoeilaart
56, Maleizen

Zaterdag 21 april, 20.00
Las Vegasnacht met
showoptredens en casino
GC de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 32 45 (VOK Jezus-Eik)

Zondag 22 april, 14.00
Planten ruilen en bloemschikken
Parking ontmoetingscentrum
'De Rank',
Hoeilaartsesteenweg 56,
Maleizen (Overijse)
02-657 42 79

Vrijdag 27 april, 20.00
2de Lijsterbesquiz
GC de Lijsterbes,
Lijsterbessenbomenlaan 6,
Kraainem
02-721 28 06

Donderdag 3 mei, 17.30-20.00
Bloedinzameling
CC Den Blank,
Begijnhof 11, Overijse

Een levend monument:

de Herisemmolen in

Erfgoed is in. De massale belangstelling bij publiek en media maakte van de eerste editie van Monumentenstrijd een hype. De genomineerde monumenten uit de rand grepen jammer genoeg naast de hoofdprijs, maar hebben intussen wel in heel Vlaanderen bekendheid verworven. In deze nieuwe reeks belichten we de mooiste bekende én onbekende monumenten en erfgoedsites in de Vlaamse rand. Ook na de hype willen we iedereen overtuigen van de waarde van onze bouwkundige parels.

TEKST Paul Geerts | FOTO Filip Claessens

Voor de eerste uitgave van de Monumentenstrijd werden in elke provincie drie 'monumenten' geselecteerd. In Vlaams-Brabant waren dat drie Gallo-Romeinse tumuli in Tienen, het voormalige tuchthuis in Vilvoorde en de papiermolen Herisem in Alsemberg. Die papiermolen krijgt in deze eerste aflevering extra aandacht.

In de RandKrant van maart vorig jaar zetten we naar aanleiding van de tiende verjaar-

dag van RandKrant tien bijzondere plekken in de rand in de kijker. Een van die tien was de Herisemmolen in Alsemberg. Ik kende die molen toevallig omdat ik in de jaren '60 op internaat ben geweest in Alsemberg en we er geregeld met de school gingen wandelen. Dat hij geselecteerd werd voor de Monumentenstrijd, verwonderde mij dan ook niet.

In elke wedstrijd zijn er winnaars en verliezers. Met 6.040 stemmen behaalde de Herisemmolen de tweede plaats bij de monumenten

van Vlaams-Brabant, na de Gallo-Romeinse tumuli van Tienen. Naar mijn bescheiden mening verdiende de Herisemmolen beter. Het is wel degelijk een waardevol stukje bouwkundig en industrieel erfgoed. De Europese Commissie heeft het trouwens erkend als modelproject voor de instandhouding van architectonisch erfgoed. Het is bovendien ook een 'levend monument' met een (weliswaar bescheiden) culturele en economische activiteit, dat actief bijdraagt tot de streekontwikkeling.

Alseberg

Bij de Monumentenstrijd kan men terecht vragen stellen. Samen met schrijver Erwin Mortier kan men het schandelijk vinden dat monumenten moeten meedingen in een wedstrijd om gerestaureerd te raken en dat televisiekijkers beslissen over het lot van waardevolle monumenten. Men kan zelfs vragen stellen bij een aantal van de geselecteerde monumenten en erfgoedsites en het betreuren dat een 'architectonisch compleet oninteressante stroopfabriek' (dixit architectuurcriticus Marc Dubois in Knack) uiteindelijk het grootste aantal stemmen kreeg. Misschien één troost: dankzij Monumentenstrijd is de Herisemmolen, die voordien zelfs bij veel streekbewoners nauwelijks gekend was, in heel Vlaanderen bekend geworden.

Papiernijverheid

De Herisemmolen is een negentiende-eeuws industrieel complex dat gegroeid is rond een oude papiermolen. De site, die beschermd is als monument, bestaat uit de oorspronkelijke papiermolen, de kartonfabriek Winderickx, de bijbehorende boerderij met graanmolen en smidse, en een centraal gelegen woonhuis. Het geheel is één van de best bewaarde voorbeelden van de ooit bloeiende papier- en kartonnijverheid in de vallei van de Molenbeek en de Zennestreek.

De oorsprong van de molen gaat terug tot 1536, toen een bestaande slijpmolen werd omgebouwd tot papiermolen. In 1763 kwam de molen door huwelijk in handen van de familie Winderickx, een geslacht van papiermakers uit Dworp. Vandaag is de familie nog altijd eigenaar van het complex. In het midden van de negentiende eeuw werd overgeschakeld van de productie van handgeschept papier naar de productie van karton. Dat zorgde voor een enorme expansie. In een snel tempo werden nieuwe gebouwen bijgeplaatst en meerdere productielijnen werden opgezet. Ook het machinepark werd gevoelig uitgebreid, onder meer met een stoommachine: de watermolens volstonden niet om alle machines aan te drijven. De verschillende soorten karton die hier geproduceerd werden, genoten wereldfaam en werden via internationale markten uitgevoerd naar alle hoeken van de wereld. De locatie van Herisem werd eind negentiende eeuw meermaals te klein,

zodat elders in Alseberg en nadien in Virginal-Samme filialen werden opgericht.

Na de crisis van de jaren '30 en door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd de fabriek stilgelegd. Omdat men ervan overtuigd was dat men het bedrijf later opnieuw zou opstarten, droeg men jarenlang zorg voor het machinepark. Maar de gebouwen takelden langzaam af en de machines kwamen onder het stof te liggen.

Erfgoedsite

Midden jaren zeventig raakten enkele amateur industrieel-archeologen in de ban van dit vergeten erfgoed. Ze startten een reddingsoperatie die uiteindelijk haar bekroning zou krijgen in 1979, toen de kartonfabriek als monument beschermd werd en door de eigenaar voor 30 jaar in erfpacht werd gegeven aan de vzw Herisemvrienden. De vereniging kon met de financiële steun van gewest, pro-

'De Herisemmolen, voordien zelfs bij veel streekbewoners nauwelijks bekend, is dankzij Monumentenstrijd in heel Vlaanderen bekend geworden.'

vincie en gemeente zowel de gebouwen als het unieke machinepark restaureren. Ook het prachtige landschap rond de molen werd in ere hersteld.

Vandaag is de site rond de Herisemmolen voor het grootste deel gerestaureerd en toegankelijk voor het publiek. Er is een museum gevestigd, de vroegere smidse werd ingericht

als een taverne-restaurant, er zijn vergaderzalen en seminarieruimtes, en het voormalige pakhuis en de schrijnwerkerij zijn ingericht voor het overnachten van groepen. Er worden ook regelmatig rondleidingen en demonstraties georganiseerd, er zijn huifkartochten, er is een paardenkwekerij en een ruitervereniging gevestigd. En zoals 250 jaar geleden wordt er in de oude molen opnieuw handgeschept papier gemaakt en verkocht.

In de komende maanden start de vierde en laatste restauratiefase. De grote schouw en de oude stoomketel worden hersteld en er komt een nieuw archief- en documentatiecentrum in de voormalige kolenopslagplaats. In de voormalige droogzaal, waar het karton werd gedroogd, wordt een nieuwe tentoonstellingsruimte ingericht. Er komt ook een nieuwe ingang tot het museum en een museumshop. □

Info

Papiermolen Herisem,
Fabriekstraat 20, Alseberg
02-381 07 70, www.herisem.be

Het museum is van maart tot november dagelijks geopend van 9.00 tot 17.00 uur, de eerste en derde zondag van de maand van 10.00 tot 18.00 uur, op zaterdag gesloten. Voor groepen worden er op afspraak rondleidingen en demonstraties georganiseerd.

Monumentengids

In het heetst van de Monumentenstrijd, hebben Erfgoed Vlaanderen en Davidsfonds/Leuven een gloednieuwe Monumentengids voor Vlaanderen uitgegeven. Deze overzichtsgids belicht meer dan 300 monumenten en erfgoedsites die geregeld opengesteld zijn voor het publiek. Voor meer informatie over deze gids kunt u terecht bij Erfgoed Vlaanderen, 03-212 29 70, www.erfgoed-vlaanderen.be, info@erfgoed-vlaanderen.be.

Het bericht 'uitverkocht' heeft altijd iets van een overwinning. Bladzijde 11 van het jongste nummer van *Blanket*, het berichtenblad van het cultuurcentrum Den Blank in Overijse, heeft zelfs iets van een triomfmars: *Helden van De Nieuwe Snaar UITVERKOCHT*, *Slimmer dan de zanger* van Bart Peeters *UITVERKOCHT*, *War* van Wouter Deprez *UITVERKOCHT*. Die drieslag is niet verwonderlijk en verwondert mij toch: waarom gaan de mensen massaal kijken naar artiesten die ze om de haverklap op de televisie zien? Doet Vlaanderen op den duur alleen nog aan BV-tv-cultuur?

TEKST Brigitte Raskin | FOTO Patrick De Spiegelaere

BV-tv-cultuur

Onlangs kreeg ik een alarmtelefoon van Françoise Vanhecke: haar optreden in gemeenschapscentrum de Bosuil in Overijse dreigde afgelast te worden bij gebrek aan belangstelling. Eerst voelde ik me schuldig, omdat ik niet eens had opgemerkt dat flamboyante Françoise in aantocht was in mijn buurt, laat staan dat ik alvast een ticket had besteld – een nalatigheid die ik meteen kon goedmaken. Toen voelde ik me verontwaardigd: hoe was het mogelijk dat de Bosuil niet volliep voor een avond met Françoise Vanhecke?

Maar wat zegt u? U kent Françoise Vanhecke niet? Oh pardon, dat is natuurlijk best mogelijk. Deze allround Vlaamse artieste kwam nog niet langs in *De laatste show* op Eén, speelde nog geen gastrol in *Thuis*, trad niet aan als kandidaat *Slimste Mens*, laat staan dat ze door *VTM op de dansvloer of on ice* is gevraagd. Françoise Vanhecke is ook niet de partner of de dochter of de moeder of de oma van een Bekende Vlaming en verschijnt dus ook niet in een van die rollen in de media. Ze is wel een West-Vlaming, zoals de Vlaamse minister-president Yves Leterme, maar die promoot liever schlagerkoningin Laura Lynn. Terwijl de Vlaamse minister van Cultuur Bert Anciaux dan weer liever de publiciteit betaalt van Kate Ryan, in wie hij een prima culturele ambassadeur ziet.

Zangeres Françoise Vanhecke is dus niet bekend van de televisie en daarom bij het grote publiek onbekend. Ze is wel bekend in de wereld van de klassieke muziek, waarin ze een buitenbeentje is, omdat ze gespecialiseerd is in hedendaagse muziek, eerder Erik Satie zingt dan Franz Schubert en curieuze performances brengt zoals tegenwoordig het

muziektheaterwerk *Al Amin Dada*, een compositie van Lucien Goethals. Françoise Vanhecke is, kortom, een Europese versie van de Amerikaanse Cathy Berberian (1925-1983), die overigens wel de vrouw en de ex was van een andere beroemdheid, de Italiaanse componist Luciano Berio (1925-2003). Maar u kent Berberian en Berio niet? Ja zeg, zo kunnen we bezig blijven. Ik kende hen ook niet totdat ik nieuwsgierig werd naar hen, en ik kende Françoise Vanhecke ook niet tot zij de verrassingsgast was op een boekfeestje. Een mens kan zich ook laten leiden door zijn eigen nieuwsgierigheid, belevenissen en keuzes in plaats van zich alleen te laten lokken door wie en wat de media hypen.

Maar het was nu eenmaal zo: Françoise Vanhecke mag dan een diva zijn, dat bleek in Overijse minder geweten te zijn dan in New York en Parijs. Die onwetendheid moest ook meteen goedgemaakt worden, besloot ik, geen afgelasting van Vanhecke in Overijse, wel vulling van de zaal. Ik schreef iedere buur, Overijseenaar, streekgenoot aan die ik ken, richtte me persoonlijk tot vrienden, kennissen en familieleden die volgens mij ook aangenaam verrast konden worden door Françoise, maakte culturele fijnproevers erop attent dat wie Françoise nog niet kende, haar in Jezus-Eik kon leren kennen. Resultaat: het optreden van Vanhecke ging door en de zaal geraakte die avond mondjesmaat – of mond-tot-mondreclamemaat – gevuld, zij het nog altijd beschamend onderbezet. Françoise wist daardoor niet goed te kiezen tussen de sfeer van buurtfeest en die van podiumkunst, maar dat maakte niet uit wanneer ze zong en musiceerde, haar amusante en afwisselende programma *More than a voice* ten gehore

bracht. De aanwezigen hadden gelijk, of het tegendeel, luidt het cliché in zo'n geval.

Maar het flagrante geval van miskenning blijft me steken, en mijn ergernis om de in Vlaanderen gangbare BV-tv-cultuur rispt weer op bij het bekijken van *De Link*, het berichtenblad van o.a. het gemeenschapscentrum de Bosuil in Overijse. *Het Goede Lijf* met An Nelissen, Jeanine Bisschops en Mitta Van der Maat *UITVERKOCHT*, *Mevrouw Appelfeld* met Chris Lomme en Antje De Boeck *UITVERKOCHT*. Versta me alstublieft niet verkeerd: ik vind het prima dat de voorstellingen van deze flamboyante vrouwen uitverkocht zijn, ik kan alleen maar niet hebben dat uitgerekend die voorstellingen uitverkocht zijn – die voorstellingen waarvan het publiek ook aan BV-toerisme doet.

(Tussen haakjes gevraagd: hebt u al lezend vastgesteld dat Overijse twee cultuurcentra heeft? Den Blank is van de gemeente en in het centrum gelegen, de Bosuil is van de Vlaamse Gemeenschap en in het gehucht Jezus-Eik gelegen. Dat dubbel op is een ander verhaal, over Vlaamse actie in de rand. Het heeft eigenlijk geen uitstaans met mijn verhaal over BV-tv-cultuur, maar als conclusie daarvan wil ik toch ter bedenking geven dat de ideale Vlaamse actie in de rand niet de aanbidding van Vlaams amusement is, maar wel de afschaffing van de faciliteiten.) □

info

www.francoisevanhecke.be
www.cathyberberian.com

© RLZZZ

Van huizen & tuinen

© Alain Goethals

Een huis en een thuis voor amfibieën

In 1993 lanceerde de Werkgroep Amfibieën Pajottenland (WAP) een ambitieus plan om een netwerk van poelen uit te bouwen in grote delen van het Pajottenland. Dat netwerk moest het isolement van de amfibieënpopulaties doorbreken.

TEKST Paul Geerts | FOTO'S Regionaal Landschap Zenne, Zuun en Zoniën (RLZZZ) en Alain Goethals

Poelen zijn voor amfibieën erg belangrijk als voortplantingsplaats: kikkers, padden en salamanders leggen er hun eitjes en de dikkopjes brengen er hun eerste levensmaanden door. De geringe dichtheid aan poelen in het Pajottenland vormt een reëel gevaar voor het waterleven: amfibieën leggen geen grote afstanden af en moeten kunnen uitwijken naar een andere poel vlakbij.

Voor zijn ambitieuze plan deed WAP een beroep op het Regionaal Landschap Zenne, Zuun en Zoniën. Eerst werden de bestaande poelen geïnventariseerd. In samenwerking met Natuurrezervaten en met de steun van de Vlaamse Gemeenschap werden nieuwe poelen aangelegd, extra 'stapstenen' om een ecologische verbinding te maken met bestaande poelen.

Herstelplannen

Vorig jaar werd in een aantal gemeenten (o.m. Dilbeek, Lennik, Liedekerke, Roosdaal en Ternat) gestart met een herstelplan: eigenaars of beheerders van bestaande poelen werd gevraagd of ze hun poelen wilden laten herstellen. Zelf hoefden ze slechts 10 % van de kosten te betalen. De overige 90 % werd bijgepast door het Regionaal Landschap, vanuit de projectmiddelen van de provincie

Vlaams-Brabant. Dit jaar komt een reeks nieuwe gemeenten voor het poelenherstelplan in aanmerking: Beersel, Bever, Drogenbos, Galmaarden, Gooik, Halle, Herne, Hoeilaart, Pepingen, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw. Ook buiten die plannen om kunnen eigenaars en pachters een poel op hun terreinen laten aanleggen of herstellen. Het Regionaal Landschap regelt alles, zowel de werken als de paperassen.

Het poelenplan omvat naast het herstel van de poelen ook andere acties. Zo start er eind mei een cursus faunabeheer, in samenwerking met InVerde. Voor scholen, jeugdgroepen en natuurverenigingen is een educatieve spelkoffer 'Moord in de poel' ontwikkeld, over het leven in en rond de poel. Met die spelkoffer kunnen 10- tot 12-jarigen het klassieke wateronderzoek op een andere manier beleven. Ze onderzoeken het water, kijken welke beestjes er voorkomen en brengen de omgeving in kaart. Daarna leggen ze alle bewijsstukken naast elkaar en proberen ze samen uit te vissen wie 'slachtoffer' en wie 'moordenaar' is... Scholen kunnen ook een 'gediplomeerd commissaris' – een speciaal opgeleide natuurgids – inschakelen als spelgeleider.

Tips voor een poel

De 'ideale' poel ligt in een vochtige omgeving met een natuurlijke toevoer van zuiver bron-, grond- of beekwater. Kies een redelijk zonnige plek met ruigten en struwelen die de amfibieën schuilplaatsen en voedsel bieden. De poel moet een wateroppervlakte van 50 à 100 m² hebben. Het waterpeil mag ook in de zomer niet onder de 50 cm zakken. Daarom krijgt de poel centraal een diepte van ongeveer 1,5 meter. Een zonbeschonen, zacht hellende bodem is heel belangrijk. Steile, verharde oevers zijn volledig uit den boze bij amfibieënpoolen. De kikkers en salamanders moeten makkelijk in en uit het water kunnen. Ook moet zich aan de oever plantengroei kunnen ontwikkelen. Die is belangrijk als afzetplaats voor de eieren en als voedselbron en beschutting voor de larven. Als er op de weide koeien of paarden grazen, scherm je de poel af met een omheining.

Een gezonde poel vergt weinig onderhoud. Normaal moet je om de 4 à 5 jaar de plantenresten verwijderen om verlanding tegen te gaan. Om de 10 à 20 jaar kan een grote baggerbeurt nuttig zijn. Bagger nooit de hele poel in één keer, om te voorkomen dat hele populaties waterbewoners zouden verdwijnen. Zulke klussen plan je het best tussen begin augustus en half oktober, als de amfibieën in hun zomerkwartieren verblijven. □

Info

Regionaal Landschap Zenne,
Zuun & Zoniën vzw,
Oude Pastorie, Donkerstraat 21, Gaasbeek,
02-452 60 45,
info@rlzzz.be, www.rlzzz.be

4 VIER SEIZOENEN NATUUR IN DE RAND

De rand behoort tot de dichtst bebouwde gebieden van Vlaanderen, wat niet wegneemt dat hier nog aardig wat dier- en plantensoorten voorkomen. In deze elfdelige natuurreeks laten we per aflevering minstens enkele soorten de revue passeren, waarbij de soortkeuze is afgestemd op het seizoen. Er wordt ook vermeld waar de besproken soorten, mits een dosis geluk, te zien zijn. De natuur is immers geen etalage.

TEKST Herman Dierickx | FOTO'S Vildaphoto

© Yves Adams

Een boerenzwaluw

Een zwaluw brengt de lente

Devote boeren weten het al generaties: de eerste boerenzwaluwen bereiken ons land in de Goede Week, die voorafgaat aan Pasen. Wil je weten of dat ook dit jaar het geval is, geef dan je ogen de kost in de buurt van boerderijen waar ze vorig jaar nog aanwezig waren. De sierlijke vogels komen immers altijd terug naar dezelfde stek. Dat doen ook de jonge vogels, dus als er zich verschillende nesten in dezelfde stal bevinden, mag je ervan uitgaan dat de hele familie aanwezig is. Alleen als een broedplaats verloren gaat, gaan de zwaluwkoppels op zoek naar een nieuwe leefomgeving.

Elk jaar komen er minder boeren- en huiszwaluwen terug naar Vlaanderen vanuit de zuidelijke oorden waar ze de winter hebben doorgebracht. De meeste dieren overwinteren ten zuiden van de Sahara en in Midden-Afrika. Er zijn er echter ook die doorvliegen tot Zuid-Afrika en die dus per jaar ongeveer 30.000 kilometer afleggen. Niet slecht voor een diertje van amper vijftien centimeter en zo'n dertig gram!

Insecten in de vlucht

De fijne bek van de zwaluwen verradt dat het rasechte insecteneters zijn. Ze vangen hun prooi in de vlucht. Enkel bij langdurig regenweer eten ze wel eens de stalvliegen van

de muren, maar alleen om aan de hongerdood te ontsnappen. Per seizoen eet één boerenzwaluwengezin enkele tienduizenden insecten. Dat maakt van de soort al eeuwenlang een publiekslieveling. Enkel in een aantal zuiderse landen zoals Italië, Spanje en vooral Malta schiet men ze uit de lucht, als jachttrofee of als delicatessen. Het hevige protest van veel vogel- en natuurliefhebbers en de petitie die is ingediend bij de Europese Commissie zullen hopelijk leiden tot de afschaffing van die barbaarse praktijken.

Hier bij ons doen we er alles aan om het de diertjes naar hun zin te maken, zelfs door kunstmatige nesten op te hangen. De boerenzwaluw broedt het liefst in gebouwen, terwijl

de huiszwaluw zijn nest aan de buitenmuren vastmaakt, liefst onder de dakgoot of de raamstijlen. Om de zwaluwen te beschermen, zorgen natuurverenigingen en Regionale Landschappen voor nestgelegenheid op strategisch gekozen plaatsen. Bij het Regionaal Landschap Groene Corridor (randgemeenten Asse, Merchtem, Meise, Grimbergen en Vilvoorde) kun je terecht voor informatie, aankoop en plaatsing van kunstmatige zwaluwnesten (tel. 016-26 72 59 of rlgc@vlaams-brabant.be). Bij het Regionaal Landschap Zenne, Zuun en Zoniën kan iedereen terecht voor een gratis cd-rom met leuke zwaluwspelletjes (tel. 02-452 60 45 of info@rlzzz.be). Hij is bedoeld voor scholen, maar met wat handigheid kun je ook thuis de opdrachten uitvoeren en veel zwaluwplezier beleven. Boeren- of huiszwaluwen vind je onder meer in Meise (oude school Sint-Brixius-Rode), Grimbergen (manege Potaarde), Vilvoorde (AZ J. Portaels, centrale Electrabel), Beersel (Hongarijstraat) en op vele boerderijen.

Paarse pinksterbloemen en oranjepijpjes

In de loop van april verschijnen er pinksterbloemen in de vochtige graslanden van veel randgemeenten. Hun lichtpaarse kleur herinnert menigeen zich nog uit zijn jeugdijaren, toen pinksterbloemen veel talrijker het landschap opfleurdan dan vandaag. Dat komt vooral door de toenemende verdroging die grote delen van West-Europa treft, hoofdzakelijk als gevolg van ons ongebreidelde drinkwatergebruik. Bovendien verdwijnen nog steeds heel wat natte gronden onder het beton van woningen, straten en industriegebieden waardoor ook de aanwezige planten en dieren het loodje leggen. Steeds meer trekt de mooie voorjaarsplant zich terug in natuurgebieden waar hij gelukkig wel nog vrij talrijk aanwezig is.

De pinksterbloem is samen met look-zonder-look de belangrijkste waardplant voor het oranjepijpje, een voorjaarsvlinder die je ook in deze periode kunt waarnemen. De band tussen plant en insect is zeer intens, want op plaatsen waar geen van beide waardplanten voorkomen, kan het oranjepijpje zich niet voortplanten. Door zijn zwerfgedrag kun je hem echter waarnemen op verre afstanden van zijn feitelijke geboorteplaats.

De pinksterbloem behoort tot de grote familie van de kruisbloemigen en is dus nauw verwant met onder meer onze koolsoorten. Haar geliefde standplaats situeert zich in moerassige milieus, maar bij verdroging kan de soort nog een tijd standhouden. Uiteindelijk verdwijnt ze echter definitief. Als ze uitsterft in een gebied is de terugkeer niet

gemakkelijk, zelfs als de leefomstandigheden drastisch verbeteren. Het relatief zware zaad verspreidt zich bijna uitsluitend via het water, en uiteraard enkel via sloten, beken of poelen die met elkaar in verbinding staan. Als een valleigebied in de herfst of winter onder water loopt door hevige regenval, kunnen de zaden zich over een grote oppervlakte verspreiden. Maar dat soort overstromingen wordt door de mens tegengegaan omdat meestal ook huizen, wegen of bedrijven onderlopen. Daardoor blijft het erg moeilijk voor de pinksterbloem om haar groeiplaatsen uit te breiden en blijven de nieuwe vondsten beperkt. Ze komt zeker voor in de Wolfspuuten (Dilbeek), de Birrebeekvallei (Meise), de Voervallei (Tervuren), de Weikes (Beersel) en de vallei van de Molenbeek (Merchtem).

Een blinde bij?

Sommige organismen hebben een naam waarvan je je afvraagt waar hij vandaan komt. Neem nu de 'blinde bij'. Dat is geen bij en het diertje is ook niet blind. Het gaat om een zweefvliegsoort die erg algemeen voorkomt en die je vanaf nu tot het einde van de zomer zowat overal kunt waarnemen. Ze zit zo goed als zeker in je tuin of in de wegberm in de buurt, als er maar voldoende bloemen voorhanden zijn waar de volwassen insecten nectar kunnen drinken. Als ze op een bloem zitten te eten, kun je ze meestal heel goed benaderen om ze te bekijken of te fotograferen. Ze zijn meestal in groep op de bloemhoofdjes aanwezig, zelfs in gezelschap van veel andere insectensoorten.

Op het eerste gezicht lijkt de blinde bij wat op een honingbij. Maar als je iets beter kijkt, merk je snel dat daar niets van aan is: de blinde bij is een stuk zwaarder gebouwd,

heeft maar twee vleugels (een bij heeft er vier) en beschikt over erg korte voelsprieten in vergelijking met de antennes van een bij. Bovendien hebben zweefvliegen geen angel zodat ze dus niet kunnen steken. Tegelijk zijn hun monddelen zacht omdat ze enkel dienst doen om nectar te slurpen. Bijten kunnen ze dus ook niet. De overgrote meerderheid van de ruim driehonderd zweefvliegsoorten in België is dus zo goed als ongevaarlijk voor mens en dier.

De meeste zweefvliegsoorten hebben een erg interessante levensloop. Zo ook onze blinde bij. Het wijfje zet tientallen eieren af op rottend materiaal in of in de buurt van water dat bij voorkeur traag genoeg stroomt. Als de larven uit de eitjes kruipen, gaan ze op de bodem van een beek, gracht of poel liggen waar ze bacteriën en voedingsstoffen uit het water zeven. Dat zijn de zogenaamde rattenstaartlarven die je wel eens bovenhaalt bij gericht wateronderzoek. Ze ademen via een adembuis – die een beetje lijkt op een rattenstaart – die kan worden uitgeschoven in functie van het waterniveau. Die buis haalt rechtstreeks zuurstof uit de lucht. De waterkwaliteit hoeft dus niet optimaal te zijn om te overleven. Met zuurstof en voldoende voedsel kan de larve het schoppen tot pop. In dat stadium vindt de metamorfose plaats naar volwassen insect. Ergens tussen april en september worden jonge blinde bijen geboren die op hun beurt zorgen voor nieuw nageslacht. Meestal leggen ze eieren in de buurt waar ze zelf geboren zijn, tenzij de lokale omstandigheden zo ongunstig zijn, bijvoorbeeld door droogte, dat een verhuis zich opdringt. De blinde bij vind je overal in de rand. □

© Misjel Decler

Een oranjepijpje op een pinksterbloem

Zuiderse generositeit in Beersel

Als de lente nog op zich laat wachten, kun je in Beersel de zuiderse sfeer al opsnuiven. Rond het gezellige Herman Teirlinckplein kun je al langer terecht bij de Argentijn *Toma Mate*. Een jaar geleden openden ook de Spanjaard Francisco Pena Vullaraso en zijn Belgische vrouw Paula de deuren van hun restaurant. In *El Momento* staat de Spaanse keuken centraal.

TEKST Veronique Verlinden | FOTO'S Filip Claessens

E*l Momento* is al langer een begrip in de omgeving van Brussel. Dertien jaar bevond het restaurant zich in Laken. 'We wilden naar een meer Nederlandstalige omgeving verhuizen', vertelt Paula Pena Vullaraso. 'Beersel was een vrij evidente keuze. Het is een fijne gemeente en veel van onze vaste klanten wonen in deze streek.'

Tafelen in *El Momento* is een fijne ervaring. Het restaurant is trendy ingericht. Bovendien staat het hippe interieur de gezelligheid niet in de weg. Zwart en rood zijn de hoofdkleuren. Enkel de muziek werkt ons na een tijdje danig op de zenuwen. Het lijkt wel alsof er een cd vol met Spaanse Eurosongliedjes wordt afgespeeld. Misschien is flamenco muziek of een traditionele Spaanse zanger een betere keuze?

Meer dan Spaanse gerechten

Nog voor we de kaart krijgen, mogen we al een blik werpen op het bord met suggesties. We fronsen de wenkbrauwen bij de 'Rundsfilet uit Ierland' en de 'Apfelstrudel met ijs'. Waar zijn de Spaanse specialiteiten? We zijn opgelucht als we de typische klassiekers op de uitgebreide menukaart terugvinden:

tapas, paella, zarzuela, enzovoort. 'We willen een zo breed mogelijk publiek aanspreken', legt Paula uit. 'Daarom bieden we niet enkel Spaanse, maar ook enkele internationale gerechten aan.' Wij laten ons alvast niet verleiden en opteren voor enkele typische Spaanse specialiteiten. We beginnen met de 'Vissoep op oude wijze met rouille en korstjes' (€11). De grote portie belooft veel goeds. Francisco Pena Vullaraso is bovendien genereus met de

El Momento werkt enkel met Spaanse leveranciers zodat alle producten die er op tafel komen authentiek zijn.

vis. Reikhalzend kijken we uit naar de tapas. Vreemd genoeg kun je niet uit de verschillende gerechtjes kiezen. Het is alles of niets. 'Van maandag tot en met vrijdagmiddag hebben we een aangepast menu waarbij je wel uit de verschillende tapas kunt kiezen. De prijzen liggen dan tussen €4 en €6', vertelt Paula. 'Maar tijdens het weekend is het te druk en kunnen we niet volgen. Daarom besloten we

maar één gerecht voor te schotelen.' En er is nog een tweede hindernis: je moet minstens met twee zijn voor het gerecht. Dat geldt trouwens niet alleen voor de tapas, maar ook voor de verschillende paella's op het menu.

Leuke eetervaring

De prijzen zijn behoorlijk gepeperd: €20 per persoon. Daarvoor krijg je wel twaalf tapas voorgeschoteld. De schoteltjes komen in drie etappes, wat een leuke eetervaring creëert. Je hoeft je geen zorgen te maken dat de tapas koud worden. Bovendien breng je de hele avond al etend door zonder dat zware gevoel te krijgen. We beginnen met de typische Spaanse kazen en charcuterie. We proeven van de serranoham, salchichon en chorizo. Paula verzekert ons dat ze enkel met Spaanse leveranciers werken zodat alle producten die bij *El Momento* op tafel komen authentiek zijn. Na een pauze volgen vier nieuwe gerechtjes: ansjovis, chorizo a la plancha, een salade Russe en pepertjes gevuld met gehakt. Opnieuw ruime porties, maar we missen wat creativiteit. Dat verbetert niet met de laatste portie. Ditmaal staat de vis centraal: gefrituurde inktvisringen, gamba's, scampi's en tenslotte nog een stukje tortilla. Afsluiten doen we met een smeùige tiramisu. *El Momento* biedt een gevarieerd aanbod, met ruime porties. Maar de prijzen leggen de lat hoog en daardoor verwachten we toch net iets meer. □

Info

El Momento,
Herman Teirlinckplein 2, 1650 Beersel,
02-424 06 22
www.resto.be/elmomento
Woensdag en zaterdagmiddag gesloten

Volkssterrenwacht MIRA

40 jaar in de sterrenhemel

Al 40 jaar maakt Volkssterrenwacht MIRA in Grimbergen jong en oud warm voor de wonderde wereld van het heelal. Met succes: MIRA heeft 300 leden en 80 vrijwillige medewerkers en krijgt elk jaar 12.000 bezoekers over de vloer.

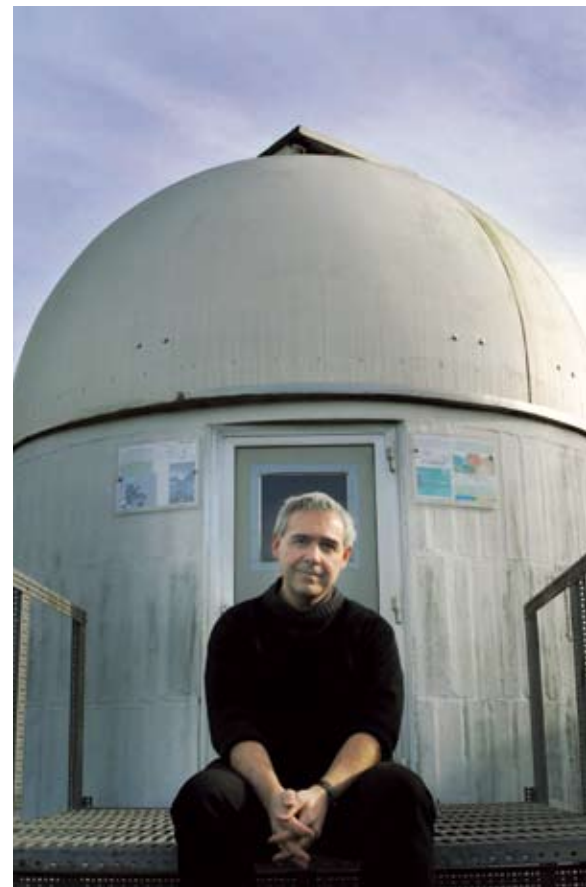
TEKST Gerard Hautekeur | FOTO Kris Mouchaers

Volkssterrenwacht MIRA is geen clubje van ingewijden of zonderlingen, zegt Francis Meeus, stafmedewerker bij MIRA. 'We mikken op een heel ruim publiek. Op de maandelijkse Astroclub met Frank Deboosere bijvoorbeeld halen we geregeld 120 à 150 bezoekers. Frank heeft zelf een multimedialprogramma ontwikkeld waarmee hij op een luchtige manier een actueel onderwerp uit de sterrenkunde, ruimtevaart of weerkunde behandelt. Met de Astroclub richten we ons echt tot het Kuifjespubliek: mensen tussen 7 en 77 jaar oud. Maar we organiseren ook rondleidingen voor kleuters en vakantiecursussen sterrenkunde voor jongeren van 9 tot 14 jaar. Met quizen en werkateliers maken de begeleiders jongeren wegwijs in de wereld van de sterren, de planeten en de ruimtevaart.'

Leden hebben een voetje voor

Voor Francis Meeus en Philippe Mollet, de twee vaste krachten bij MIRA, zijn de vrijwilligers de spil van de MIRA-werking. 'Van de ongeveer 80 vrijwilligers zijn er een twintigtal die assisteren op de sterrenkijkgdag, de opendeurdagen en de midzomersterrenachten. Die vrijwilligers nemen rondleidingen voor hun rekening, bouwen het computerpark uit, zetten nieuwe experimenten op, helpen mee bij het administratieve werk en onderhouden telescopen en andere waarnemingsinstrumenten.'

Daarnaast heeft de Volkssterrenwacht een 300-tal leden. Francis Meeus: 'Onze leden hebben onbeperkt toegang tot de bibliotheek en kunnen gratis of tegen de helft van de prijs deelnemen aan de activiteiten. Ze kunnen ook actief deelnemen aan een werkgroep – de werkgroep waarnemingen, bijvoorbeeld, die

Francis Meeus

het universum is dat belachelijk klein. De zon is maar één van de 200 miljard andere sterren in ons melkwegstelsel. Wat moeten we ons daarbij voorstellen? We willen onze bezoekers een aantal essentiële inzichten bijbrengen, maar we willen vooral ruimte laten voor de verwondering.' Met die nieuwe eigentijdse herinrichting zal elke bezoeker zich vast in de zevende hemel voelen... □

Volkssternwarte MIRA 40 Jahre im Sternenhimmel

In den vergangenen 40 Jahren ist es der Volkssternwarte MIRA in Grimbergen gelungen, ein breites Publikum für das All zu interessieren. Jährlich kommen etwa 12.000 Besucher dorthin. Die Vorträge, Kurse (für Jugendliche) und Beobachtungsabende sind ein Erfolg. Wichtigster Schlüssel dieses Erfolgs sind die 80 freiwilligen Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter. Einige unter ihnen organisieren Führungen, andere bauen den Computerpark aus, nehmen neue Experimente vor, beschäftigen sich mit der Verwaltung und warten die Beobachtungsinstrumente. Dieses Jahr wird MIRA völlig neu organisiert. Die Führungen werden logischer aufgebaut, mit Modellen, Multimedia und Experimenten.

'MIRA geeft de hele inrichting dit jaar een grondige opfrisbeurt.'

twee keer per maand bijeenkomt. De leden wisselen informatie uit over allerlei soorten telescopen en over astrofotografie. De leden van die werkgroep hebben trouwens een individuele toegangscode, zodat ze wanneer ze dat willen in kleine groepjes gebruik kunnen maken van de waarnemingsinstrumenten op MIRA.'

Ruimte voor verwondering

'Om de Volkssterrenwacht in dit feestjaar nog toegankelijker te maken, investeert MIRA in een grondige opfrisbeurt. We pakken de hele inrichting aan. We willen een logisch opgebouwd verhaal presenteren, met een mix van maquettes, multimedia en experimenten. Daar komt heel wat denkwerk bij kijken. Hoe kun je bijvoorbeeld laten zien dat de zon 150 miljoen km van de aarde verwijderd is? Dat lijkt gigantisch ver, maar op de schaal van

Info

Vanaf Pasen (8 april) kunnen individuele bezoekers niet alleen op woensdagnamiddag, maar ook op zondagnamiddag bij MIRA terecht. Op vrijdag 27 april gaat de Astroclub met Frank Deboosere over de 'De zon, onze moederster'. Op 9, 10 en 11 augustus hebben de Midzomersterrenachten plaats. De MIRA jongerencursussen hebben plaats van 2 tot 6 april en van 20 tot 24 augustus. Op 1 en 2 september zijn er opendeurdagen. Meer informatie: 02-269 12 80 of www.mira.be.

Rotondekunst

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van vzw 'de Rand' maakte luchtfotograaf Karel Tomeï zo'n 1500 luchtfoto's van de rand. Daaruit werd een selectie gemaakt voor het fotoboek *Rand in Zicht*. We kiezen voortaan elke maand een foto uit dat boek en onze medewerker Paul Geerts geeft daar details bij die de camera niet kan vertellen.

TEKST Paul Geerts | FOTO Karel Tomeï

Vorig jaar organiseerde cultuurcentrum De Velinx in Tongeren een tentoonstelling over kunstwerken op verkeersrotondes onder de titel *Art rotonde*. In zijn openingstoespraak had journalist-muzikant Stijn Meuris het over een 'ronde galerie op straatniveau', en zag hij een verband met de neiging van het Vlaamse volk om 'elk stukje onontgonnen land van iets te voorzien'.

Waar je gaat langs Vlaamse wegen kom je tegenwoordig rotondes tegen. Soms op plaatsen waar je ze helemaal niet verwacht of je vragen kunt stellen over hun nut, soms ook te klein of te groot, en heel dikwijls van

struikborders zijn aangeplant, maar ook twee zitbanken zijn geplaatst. Waarschijnlijk om rustig te kunnen genieten van het ronddraaiende verkeer. Het summum is die rotonde in Vilvoorde, waar niet alleen een zitbank, maar ook een telefooncel en zelfs een hondentoilet is geïnstalleerd, en ook drie autobushaltes.

Surrealisme in Drogenbos

De prijs van de absurditeit gaat echter naar een rotonde op de grens van Ukkel en Drogenbos, vlak bij de Brusselse Ring. Niet alleen is de functie van die rotonde niet meteen duidelijk, de manier waarop hij is aangelegd, is helemaal surrealistisch. De rotonde wordt namelijk in tweeën gedeeld door een dubbele haag die, als in een kasteeltuin, een gebogen (wandelpad) markeert, dat van nergens naar nergens loopt. Aan weerszijden staan en liggen enkele massieve kolommen in blauwe steen. Over de kwaliteit van dat staaltje van stedelijke *land art*, kan men van mening verschillen. Maar een dergelijke installatie – die bovendien 's nachts op navenante wijze wordt verlicht – is totaal misplaatst op een rotonde.

Een rotonde is bedoeld om het verkeer vlotter of veiliger te doen verlopen. Niet om lokale of andere kunstenaars een opdracht te bezorgen, om de plaatselijke groendienst haar creativiteit te laten botvieren of, godbeteert, buurtbewoners een zitplaats te gunnen. Het geld dat men besteedt om rotondes te laten lijken op iets wat ze niet zijn – een kunstwerk of een tuin – kan men veel beter aan zinniger projecten in het publieke domein besteden.

Gelukkig bevat *Rand in Zicht* ook één voorbeeld van hoe het anders en beter kan: de grote rotonde op de Tervurenlaan in Tervuren, een gigantisch massief van rododendrons. Meer moet dat niet zijn. Is het toeval dat deze rotonde werd aangelegd op een ogenblik dat ze nog niet in de mode waren en dat het woord stadsdesign nog moest worden uitgevonden? □

Win een boek!

Stuur ons vóór 10 april een e-mail (randkrant@derand.be) of kaartje (RandKrant, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik) en maak kans op een exemplaar van het boek *Rand in Zicht*. We geven er opnieuw vijf weg!

een schrijnende banaliteit. Alle zogenaamde kunstwerken of fantaïstische beplanting ten spijt. *Rand in Zicht* bevat een mooie staalkaart van dat soort rotondes.

Openluchtmuseum of buurtpark

Neem bijvoorbeeld de rotonde als je Zaventem uitrijdt richting luchthaven, waar drie metalen driehoeken rond een fonteintje ik-weet-niet-wat moeten uitbeelden. Ik vermoed dat het iets met de luchtvaart te maken heeft, maar wat precies ontgaat mij. Of die kleine rotonde in Beersel met een sculptuur in roestig metaal in een veldje van eenjarige perkplantjes. De sculptuur doet vaag den-

ken aan de letter A, maar wellicht heeft ze een veel verhevener betekenis. Wél duidelijk is de gebalde vuist die de onlangs overleden beeldhouwer Rik Poot installeerde op een rotonde in Vilvoorde naar aanleiding van de sluiting van de Renaultfabriek. Gezien de context kan ik er nog enig begrip voor opbrengen. Maar een rotonde hoeft voor mij geen openluchtmuseum te zijn. En zeker geen buurtparkje. Zoals in Kraainem waar de plaatselijke groendienst – of misschien de lokale tuinarchitect – een pittoresk tuintje heeft aangelegd op en rond een rotonde. Of in Wemmel waar midden op een drukke rotonde niet alleen een paar bomen en twee

Denzil Walton

Uitwaaien op zijn Engels

Denzil Walton komt uit Engeland maar woont al twintig jaar in België. Gefascineerd door de natuur, schrijft hij Engelstalige artikels en miniboekjes over prettige wandelingen in het groen rond Brussel. 'In het Nederlands en het Frans bestaan er goede wandelboeken over de streek, maar Engels- of anderstalige toeristen bleven op hun honger zitten.'

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Denzil Walton studeerde begin jaren '80 af als biochemicus. 'In die tijd vond je echter moeilijk een job in de biochemische sector, zeker in Engeland. Ik ben uiteindelijk in een reclamebureau in Eindhoven terechtgekomen als technisch copywriter', legt hij uit. In 1987 vestigde Denzil zich als freelancer in Vlaanderen. 'Mijn vier kinderen zijn altijd in het Nederlands naar school geweest en spreken de taal dus accentloos. We voelen ons prima in dit land. Het is hier net iets minder druk en gejaagd dan in Engeland, waar je op geen enkel moment aan de rush van het leven lijkt te kunnen ontsnappen.' Verhuizen naar de overkant van het Kanaal wil Denzil dus nooit meer. Toch voelt hij zich niet honderd procent Belg. 'Ik zie mezelf als een Europeaan. Ik beheers het Nederlands goed, maar ik ondervind nu en dan nog moeilijkheden als mensen dialect gebruiken of heel snel praten. Op zulke momenten blijf je voelen dat je oorspronkelijk van ergens anders komt.'

Sporen van bevers

Als kleine jongen trok Denzil Walton al de natuur in. Nu schrijft hij voor *The Bulletin*, een Engelstalig tijdschrift in Brussel. 'Daarvoor richt ik me vooral op de natuur in de rand, waar je fantastisch mooie plekjes vindt.' Ondertussen schreef hij ook drie miniboekjes, met telkens een uitgekiende wandeling erin, over Neerijse, Tervuren en Leefdaal. Voor een volgend boekje zou hij zich graag op Overijse concentreren. 'Daar hou ik erg van de Justus Lipsiuswandeling, die begint en eindigt in het centrum van de gemeente. Je wandelt voorbij oude boerderijen, een kasteel, meren, bos en velden. Vroeger zat er

een problematisch stukje in. Halfweg liep je door een wei met koeien. Die beesten waren vriendelijk genoeg, maar je zakte er soms tot je knieën in de modder en andere viezigheid', lacht hij. 'Ondertussen loopt de wandeling langs de wei en kun je de modderpoel makkelijk vermijden.'

De wandelboekjes zijn niet groter dan een postkaart en tellen amper dertig bladzijden. Ideaal om in je zak mee te dragen. Tegelijk vind je er verbazend veel nuttige en leuke informatie in. Naast de wandeling in kwestie, met bijbehorend kaartje, beschrijven ze interessante bezienswaardigheden in de buurt, een stukje geschiedenis en de meest in het oog springende natuurverschijnselen die je pad kunnen kruisen. Tussendoor geeft Denzil tips om kinderen aangenaam bezig te houden. 'In Neerijse is het natuurgebied *Doode Bemde* absoluut de moeite waard. In 2000 hebben ze er weer bevers geïntroduceerd, die er toen al meer dan 150 jaar uitgestorven waren. Kinderen vinden het heerlijk om naar beversporen, zoals doorgeknabbelde boomstammen, te zoeken.'

Weg met stress en depressie

Denzil Walton probeert per week minstens één fikse wandeling te maken. 'Ik werk thuis en na enkele dagen in mijn besloten bureautje, moet ik er even uit. Op zulke momenten trek ik de natuur in. Ik vind er rust, ontspanning en lichaamsbeweging. Het is trouwens wetenschappelijk bewezen dat minstens twee uur wandelen per week helpt tegen stress en depressie. Ik hou ontzettend van de vrije natuur. Daarom vind ik het ook zo vreselijk om te zien wat de mens heeft aangericht. Zestig jaar geleden wist men al dat de gevolgen van de vervuiling desastreus zouden zijn en nu pas beginnen de overheden in actie te schieten. Maar ik blijf optimistisch: als het nu eindelijk doordringt dat er iets aan de opwarming van de aarde moet worden gedaan, komt het misschien nog goed.' □

Info

| www.linxpublications.be

I love to go a-wandering

Denzil Walton has lived in Flanders for 20 years now. 'We love it here. The pace is a lot slower here than in England, where you seem to be constantly on the go.' And yet he does not feel completely Belgian. 'I have a good command of Dutch but I still have difficulties from time to time with people who have a strong dialect or speak too fast. It is times like those that you realise that you are not a native.' Denzil writes regular nature walk articles for *The Bulletin*, an English-language magazine in Brussels. He has already published three pocket guides in English about nature walks in the Vlaamse rand. Each book features a map, a list of places of interest, a bit of history and tips on how to keep the children amused.